MİRAS HUKUKU TEMEL KAVRAMLARI

MİRAS: **Bir kimsenin(ölenin) mirasçılarına geçen özel hukuk ilişkilerinin tümüdür. Aslında tereke de bu anlamda kullanılır.**

MİRASBIRAKAN: **Ölümüyle birlikte özel hukuk ilişkilerinin akıbetinin düzenlendiği kişidir. Sadece gerçek kişiler miras bırakabilirler.**

Mirasçı: **Mirasbırakanın terekesi üzerinde külli halef sıfatıyla hak sahibi olan kişi yada kişilerdir.**

MİRASÇI ⟶ YASAL MİRASÇI (KANUNİ MİRASÇI):Yasa gereği mirasa çağrılan kişilerdir.

⟶ ATANMIŞ MİRASÇI: Mirasbırakanın iradesi ile mirasa çağrılan kişilerdir.

★ **Hem gerçek hem de tüzel kişiler mirasçı olabilir. Ancak; burada da ikili bir ayrım yapmak gerekir. Çünkü tüzel kişiler sadece atanmış mirasçı olabilir. İSTİSNA: Devlet Aynı Zamanda Mirasbırakanın Yasal Mirasçısıdır.**

★ **Hem yasal hem de atanmış mirasçılar külli haleftir.**

★ **Tereke üzerindeki hak sahipliği eğer mirasbırakan terekesi ile ilgili hiçbir ölüme bağlı tasarrufta bulunmadıysa(kimseyi mirasçı tayin etmediyse) sadece yasal mirasçılara ait olabileceği gibi aynı anda hem yasal hem de atanmış mirasçılara ait olabilir. Ya da yasal mirasçısı veya saklı paylı mirasçısı olmayan bir mirasbırakan mirasçı atama yoluyla sadece atanmış mirasçılara da mirasını bırakabilir.**

SAKLI PAYLI MİRASÇI: **Mirasbırakanın öyle bazı mirasçıları vardır ki (anne,baba,eş,altsoyu) yaptığı tasarruflarla bunların miras paylarının belli bir kısmına dokunamaz dokunacak tasarruflarda bulunsa da saklı paylı mirasçı tenkis davası açarak saklı payını alır. Saklı pay, mirasbırakanın mirasında dokunamayacağı tasarruf yapamayacağı kısmıdır.**

TEREKE: Mirasbırakanın ölümüyle mirasçılara intikal eden özel hukuk ilişkilerinin tümüdür.

SORU: KİŞİNİN MALVARLIĞINDA YER ALIP TEREKESİNDE YER ALMAYANLAR NELERDİR?

CEVAP: 1-) Kişiyle Kaim(Kişiyle Sıkı Sıkıya Bağlı) Haklardan Olan İntifa Ve Sükna Hakları Ölümle Sona Erer Ve Mirasçılara Geçmez.

2-) Hizmet Sözleşmesine Bağlı Olarak Çalışan İşçinin Ölümü Üzerine İş Görme Borcu Sona Erer Ve Bu Borç Terekede Yer Almaz(Aynı Şey Yüklenici Ve Vekil İçinde Geçerlidir. Ancak İstisnası Olabilir. Mesela Ölümden Sonraya Etkili Vekalet.)

3-) Manevi Tazminat İstemi Mirasbırakan Tarafından Tarafından İleri Sürülmüş Olmadıkça Mirasçılara Geçmez. Yani Mirasbırakan Ölmeden Önce Manevi Tazminat Talebini Dava Açmaya Gerek Olmaksızın Bir Şekilde İleri Sürdüyse Manevi Tazminat İstemi Mirasçılara Geçer.

SORU: MALVARLIĞINDA YER ALMAYIP ÖLENİN TEREKESİNDE YER ALAN DEĞERLER OLABİLİR Mİ?

CEVAP: Denkleştirilecek Değerler(Mirasbırakanın Mirasçılarına Miras Paylarına Mahsuben Yapmış Olduğu Bir Takım Kazandırmaların Terekeye İadesi İstenebilir.) Mirasbırakanın Malvarlığından Çıkmış Olmasına Rağmen Terekesinde Yer Alabilirler.

Öyle Bazı Değerler Vardır Ki Terekede Yer Almayıp Ölüm Dolayısıyla Doğrudan Doğruya Mirasçıların Şahsında Doğar. Örnek:1-) Dul Ve Yetim Aylığı 2-) Destekten Yoksun Kalma Tazminatı

★★ **KÜLLİ HALEFİYET: Malvarlığını Oluşturan Değerlerin Tek Bir Hukuki İşlemle Kendiliğinden Bir Kül(Bütün) Halinde Bir Kimseden Diğerine Geçmesidir. En Tipik Örneği Mirastır. Ölüm Olayı İle Birlikte Terekeyi Oluşturan Değerler Başka Bir İşleme Gerek Kalmaksızın Kendiliğinden Mirasçılara Geçer.**

:Hem Yasal Hem Atanmış Mirasçılar Külli Haleftir.

:Külli Halefler Terekeyi Hem Aktif Hem De Pasifi İle Devralırlar.

: Tek Bir Olayla Yani Ölümle Birlikte Hak Sahipliği Oluştuğu İçin Terekeyi Oluşturan Değerler Bakımından Ayrı Ayrı Tasarruf İşlemi Yapılmasına Gerek Yoktur. Taşınırlarda Teslime, Taşınmazlarda Tescile Borcun Nakline Alacağın Temlikine Gerek Olmadan Terekeyi Oluşturan Değerler Üzerinde Hak Sahibi Olurlar.

★ **Külli halefler terekeyi oluşturan değerler üzerinde el birliğiyle hak sahibidirler.**

★ **Külli halefler terekenin borçlarından şahsen ,sınırsız olarak ve müteselsilen sorumlu olurlar.**

ÖRNEK: TEREKENİN TOPLAM DEĞERİ:40 BORÇLAR TOPLAMI:50

Külli Halefler Red-İ Miras Yapmazlarsa Borcun 40 Lirasını Terekeden Geri Kalan 10 Lirasını Da Külli Halefler Kendi Malvarlıklarından Öderler.

Son Tahlilde Külli Halefi Olmayan Terekeye Devlet Mirasçı Oldu. Devlet Terekenin Borçlarından Eline Geçen Aktifler Toplamı Kadar Sorumludur.(Kendi Cebinden Ödemek Zorunda Kalmaz.)

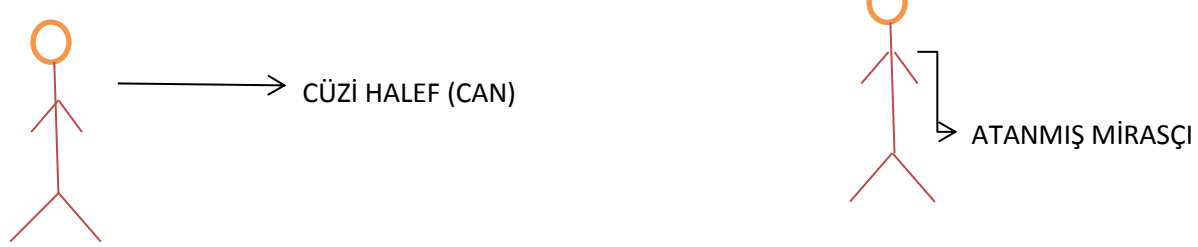
CÜZİ HALEFİYET: Mirasçıların Cüzi Halefidirler. Bu Kimseler Kendilerine Muayyen Belirli Bir Mal Bırakılan Kimselerdir.

ÖRNEK: Ölümüm Üzerine X Marka Arabam Y 'nin Olsun Denmesi Durumunda Y Cüzi Haleftir.

CÜZİ HALEFİYETİN KÜLLİ HALEFİYETTEN FARKI:

1.)Ölüm Olayı İle Birlikte Kendiliğinden Hak Sahibi Olamazlar. Kendilerine Bırakılan Malvarlığı Değerinin Devrine İlişkin Mirasçılara Karşı Olacak Hakkın Sahibi Olurlar Ve Bırakılan Malvarlığı Değeri Ne İse Ona Uygun Devir İşleminin Yapılması Gerekir.

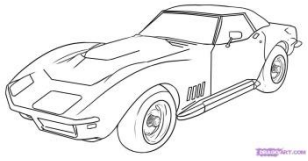
2-) Cüzi Halefler Kendilerine Bırakılan Değerler Bakımından Alacak Hakkı Sahibi Olup Borçlara Karışmazlar.

ÖRNEK: X MARKA ARABAMI CAN'A BIRAKIYORUM(CÜZİ HALEFİYET) ÇÜNKÜ BELİRLİ BİR MALVARLIĞI BIRAKILDI.

TEREKEMİN 2/3'ünü Can'a bırakıyorum (TEREKENİN KESİRLİ BİR KISMININ BIRAKILMASI HALİNDE ATANMIŞ MİRASÇILIK SÖZ KONUSUDUR.)

ÖRNEK:

DEĞERİ:150.000 TL

DEĞERİ:250.000 TL

DEĞERİ:50.000 TL

CAN'A EVİMİ VE ARABAMI BIRAKIYORUM DERSEM: BU DURUMDA TEREKENİN ÇOĞUNLUĞUNU EV VE ARABANIN DEĞERİ OLUŞTURDUĞU İÇİN MİRASÇI ATAMANIN ARZU EDİLDİĞİ YORUMU YAPILIR.

ANCAK; AÇIKÇA VASİYET ALACAKLISI KILMAK İSTENDİĞİ ANLAŞILABİLİYORSA BU YORUMA GEREK YOKTUR.

YASAL MİRASÇILAR ZÜMRE SİSTEMİ: ZÜMRE; bir kimse ile ondan türeyen kimselerin oluşturmuş oldukları gruptur.

1.zümre: Ölenin Altsoyu: (aşağıya doğru sınırsız)
2.zümre: Anne, Baba ve onların altsoyu(kardeşler, kardeş çocukları vb.)
3.zümre: Büyükanneler, büyükbabalar ve onların altsoyu(amca, dayı, teyze, hala, kuzenler)

★**Öndeki zümrede mirasçıların varlığı arka zümredekilerin mirasçılığını engeller.**

★ **Bir zümre içinde ön sırada mirasçı varken arka sıradakine miras geçmez.(Kişinin çocuğu hayattayken mirastan çıkarılmadıysa, mirası reddetmediyse toruna miras kalmaz.)**

SORU: MİRASÇILIK BAKIMINDAN NE ÖNEMLİDİR?

CEVAP: Kan Hısımlığına Göre Mirasçılar Tayin Edilir. Ama Salt Biyolojik Kan Hısımlığı Yeterli Değildir. Aynı Zamanda Hukuki Hısımlığında Olması Gerekir. Bu Özellikle Evlilik Dışı Doğan Çocuklar İçin Babaya Mirasçılık Yönünden Önemlidir. Çocukla Anne Arasındaki Soybağı Doğumla; Baba İle Çocuk Arasındaki Soybağı: 1-) Anne İle Evlilik 2- Tanıma 3- Babalık Davası İle Kurulur. Bu Yollardan Hiçbiri İle Çocuk İle Baba Arasında Soybağı Kurulmamasına Rağmen Arada Biyolojik Kan Bağı Olsa Da Çocuk Babanın Mirasçısı Olamaz.

ZÜMRE SİSTEMİ

Öndeki zümrede yer alan mirasçıların varlığı arka zümredikelerin mirasçılığı engeller.(1. Zümrede mirasçı varsa 2. ve 3. Zümreye; 2. Zümrede mirasçı varsa 3. Zümreye miras geçmez.)

Aynı zümre içinde ön sırada mirasçı varken arka sırada yer alanlara miras geçmez.

KULLANACAĞIMIZ SEMBOLLER

 MİRAS BIRAKAN

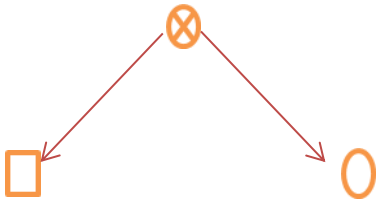
 KIZ

 ERKEK

 MİRAS BIRAKANDAN ÖNCE ÖLEN HATUN KİŞİ

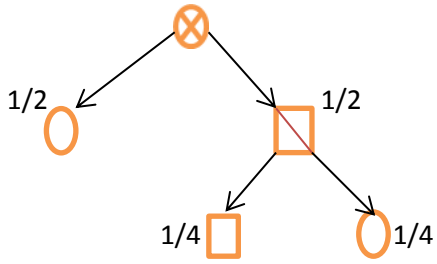
 MİRAS BIRAKANDAN ÖNCE ÖLEN ER KİŞİ

ÖRNEK: Metin öldüğünde geride oğlu Burhan ve kızı Ceren hayattadır

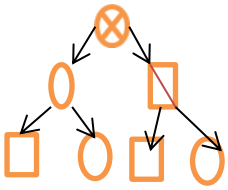
Miras bırakan öldüğünde altsoyu hayattadır. 1. Zümrenin mirasçılığı söz konusudur. Mirasçılar mirası eşit şekilde paylaşırlar.

ÖRNEK: Metin öldüğünde geride oğlu Burhan ve kendisinden önce ölen kızı Ceren'in çocukları Çiçek ve Demir hayatta olsa bile halen 1. Zümrenin mirasçılığı söz konusudur

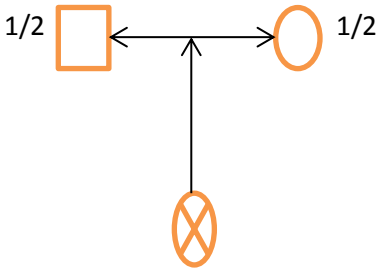
Burhan:1/2 Demir/Çiçek: ¼ Tabakada halefiyet kuralı gereği mirasbırakandan önce ölen Ceren'in yerini kendi altsoyu alır ve onun payını eşit sayıda paylaşırlar.

ÖRNEK: Yukarıdaki örnekte Metin öldüğünde oğlu Burhan'ın çocukları Elif ve Fikret kendisinden önce ölen kızı Ceren'in çocukları Demir ve Çiçek hayattadır.

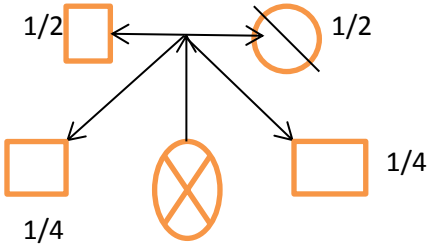
Ön sırada Burhan varlığı arka sıradaki Elif ve Fikretin mirasçılığını engeller Yukarıdaki örneğe göre yasal miras payları değişmemiş olur.

ÖRNEK: Metin öldüğünde annesi A ve babası B hayattadır. Bu örnekte mirasbırakan öldüğünde 1. Zümreden mirasçısı yani altsoyu olmadığı için 2. Zümrede mirasçısı olup olmadığına bakılır. Anne ve baba 2. Zümrede yer aldıkları için 2. Zümrenin mirasçılığı söz konusudur.

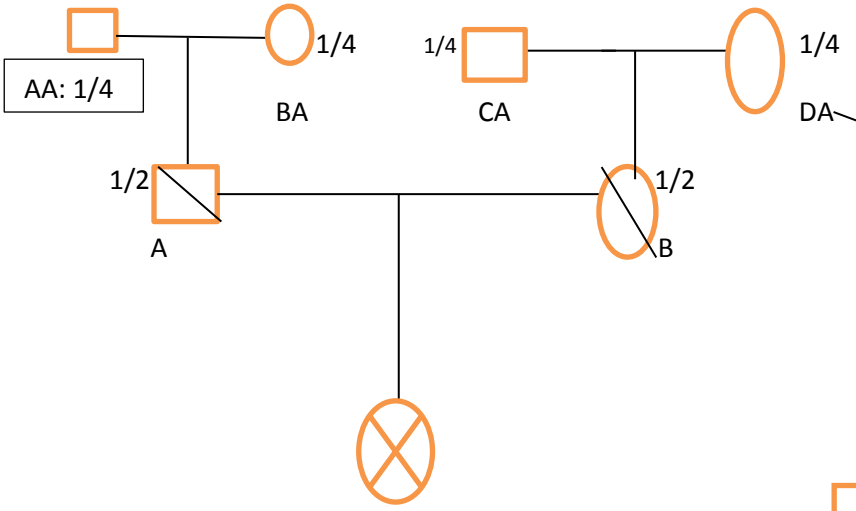
Anne ve baba eşit şekilde ½ olarak

ÖRNEK: Metin öldüğünde annesi A, kardeşleri K1 ve K2 hayattadır.

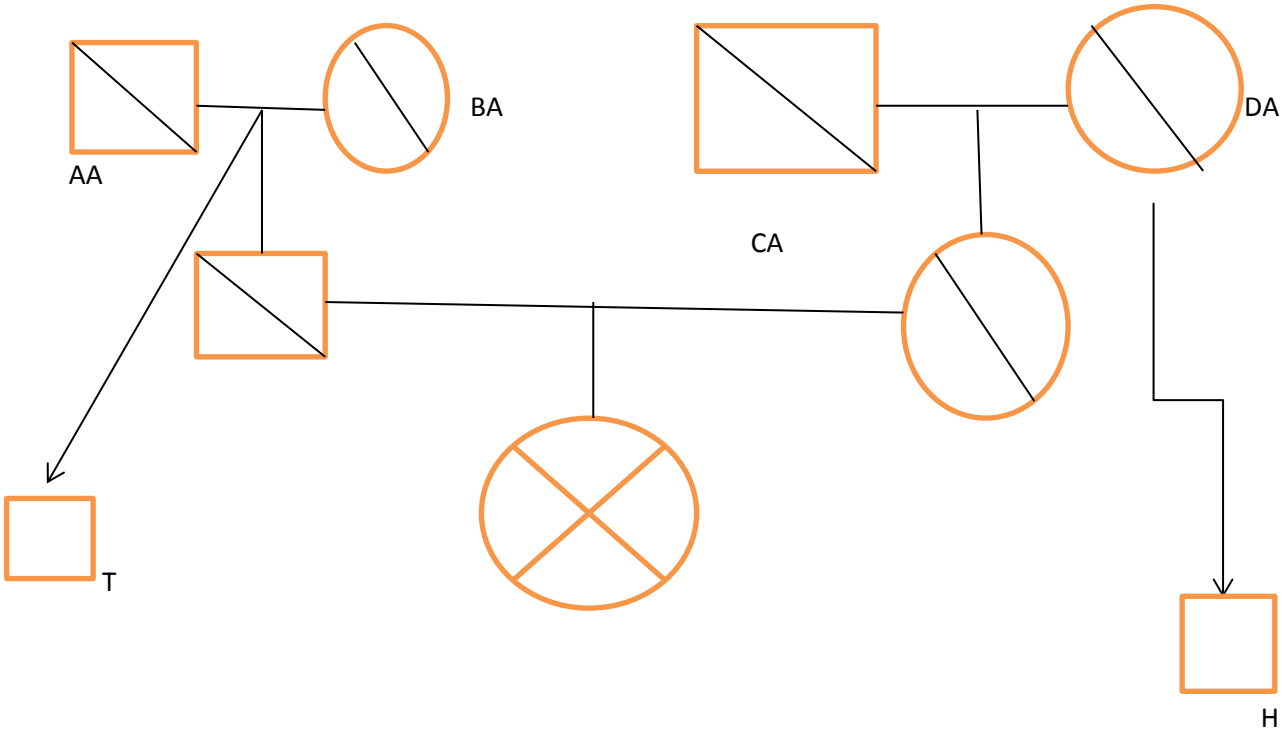
Ölen babanın yerini tabakada halefiyet kuralı gereği K1 ve K2 eşit paylarla ¼ olarak alacak.

ÖRNEK: Metin öldüğünde anneannesi AA ,dedesi BA ,babaannesi CA ve diğer dedesi DA hayattadır. Burada 1. Ve 2. Zümreden mirasçı olmadığı için 3. Zümrenin mirasçılığı söz konusudur.

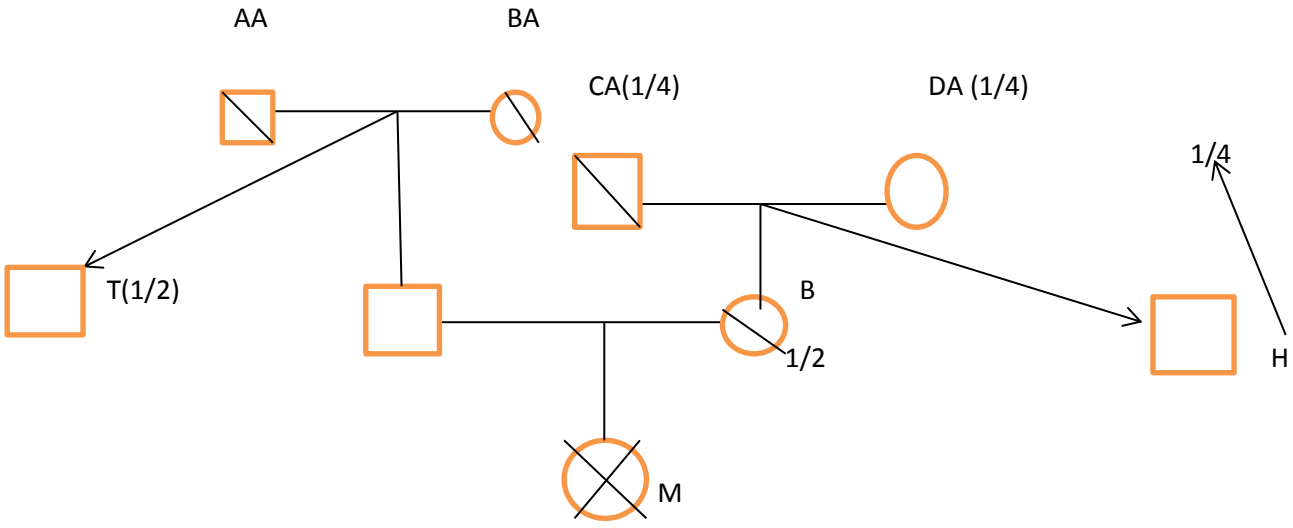

HER BİRİ EŞİT ŞEKİLDE PAYLAŞILIR.

DA mirasbırakandan önce ölmüş olsa B'nin payı komple CA ya gider . Ancak bu katta kimse yoksa miras payı diğer kata geçer

Anneanne, babaanne ve dedeler hayatta olsaydı mirasbırakanın mirasının 1/4 oranında mirastan pay alırlardı. Fakat bu kişiler öldüklerinden dolayı mirastan teyze hala hayatta olduğu için direk 1/2 1/2 şeklinde teyze ve hala mirastan pay alır.

★ 3. zümredeki anneanne, babaanne ve anne hattındaki dede ölmüş. Teyze,hala ve baba hattındaki dede hayatta. Teyze tabakada halefiyet kuralı gereği kendi anne ve babasından gelen 1/2 lik payı alır. Baba hattında(dede 1/4 lük payı alır. Babaanne öldüğü için onun 1/4 lük payı kızı H'ya geçer.

EVLATLIK VE ALTSOYU

Bunlar da evlat edinenin 1.zümre mirasçısıdır.

Mirasbırakanın ölümü anında evlatlık ilişkisinin geçerli şekilde kurulmuş ve devam ediyor olması gerekir.

Evlatlık ve altsoyu sadece kendisini evlat edinene mirasçı olur.(dedeye ,anneanne vs. olmaz.)

Evlatlık, kendi biyolojik anne ve babasına da mirasçı olur.

Evlat edinen, evlatlığına mirasçı olamaz.

ALTSOYU; hem evlat edinene hem de biyolojik anne ve babasına mirasçıdır. Altsoyu sadece biyolojik anne ve babasına miras payı bırakır.

EVLATLIK;EVLAT EDİNENİN HISIMLARINA MİRASÇI OLAMAZ.

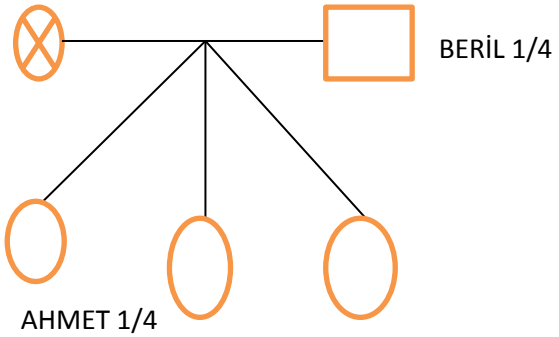
EŞİN MİRASÇILIĞI: Eş zümreler üstüdür. O hiçbir zümreye dahil değildir. Her zümreyle birlikte mirasçı olur. Sadece hangi zümreyle mirasçı olduğuna göre miras payı değişir.

1. zümreyle: 1/4 2. Zümreyle: 2/4

3. zümreyle:3/4

Eğer eş 3. Zümreyle birlikte mirasçı ise en fazla amca, dayı, hala, teyze mirasçı olabilir. Yani eşin varlığı kuzenlerin(amca çocuğu, dayı çocuğu, hala çocuğu) mirasçılığını engeller.

ÖRNEK: Metin öldüğünde geride eş Beril, çocukları Ahmet,Cem ,Deniz kalmıştır. Olayda Metin'in 1. Zümreden mirasçıları yani altsoyu hayattadır. Dolayısıyla eş 1. Zümreyle mirasçıdır. Eşin 1. Zümreyle olan miras payı 1/4 tür.

BERİL 1/4

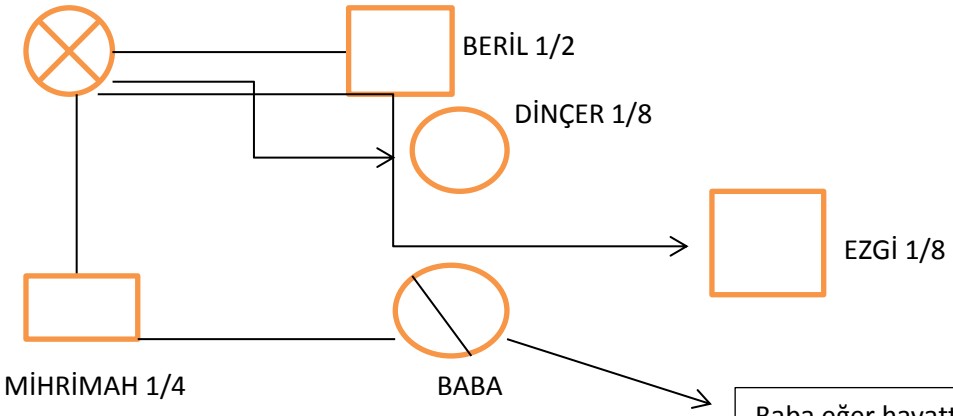
AHMET 1/4

CEM 1/4

DENİZ 1/4

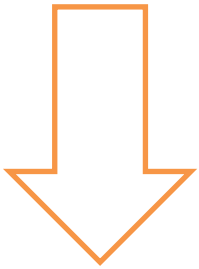
Geriye kalan 3/4 lük miras payı çocukları arasında eşit şekilde paylaşılır.

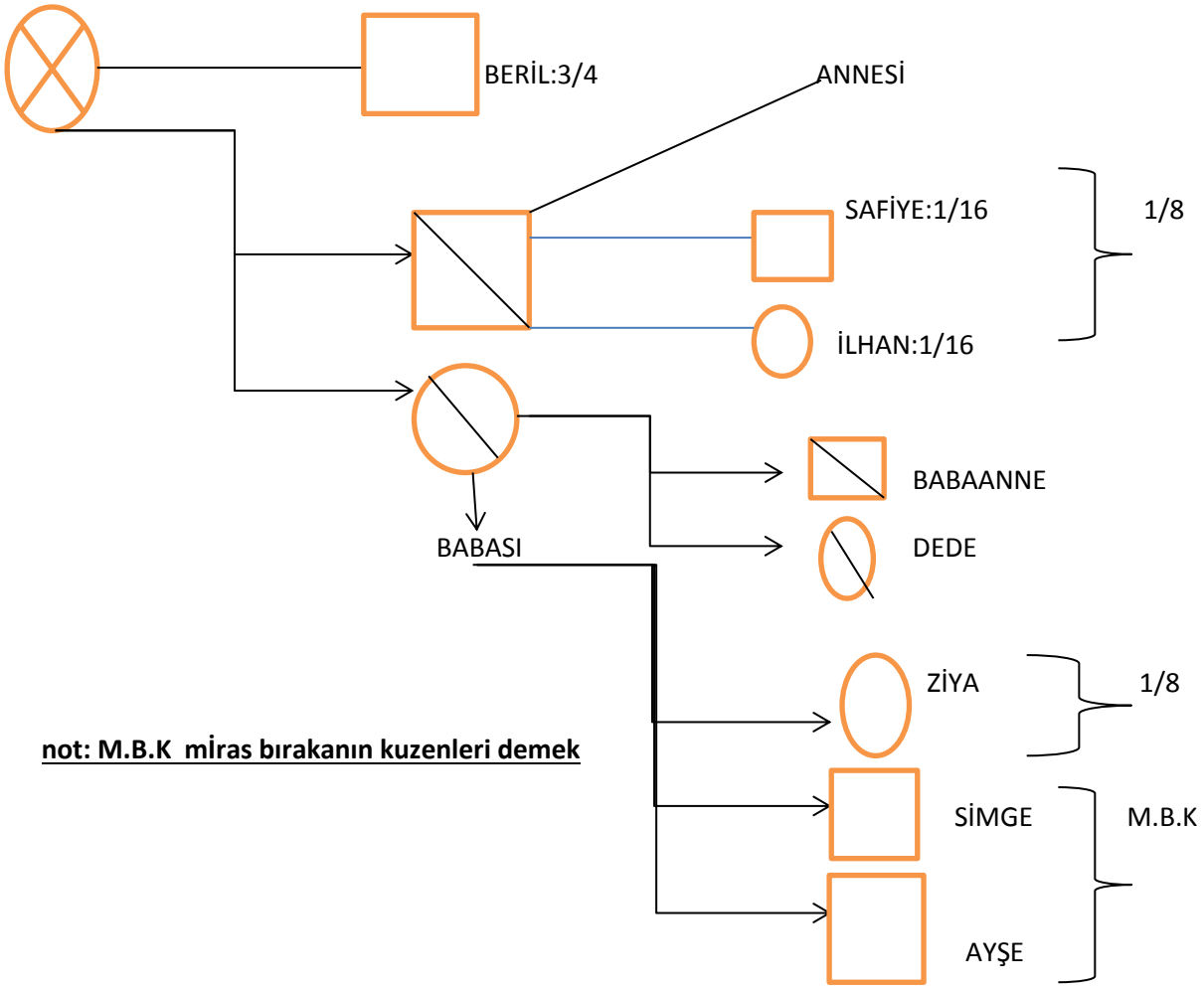
ÖRNEK: Metin öldüğünde geride eşi Beril, annesi Mihrimah ve kardeşleri Dinçer ve Ezgi hayattadır. Mirasbırakanın altsoyu olmadığı ve anne ve kardeşlerinin hayatta olduğu için 2.zümre mirasçılarının mirasçılığı söz konusudur. Burada eş 2. Zümre ile mirasçıdır. Eşin 2. Zümreyle olan mirasçılığında miras payı 1/2 dir.

Baba eğer hayatta olsaydı 1/4 alırdı ama mirasbırakandan önce öldüğü için mirasçı olamaz ve buna ait olması gereken miras payı alt soya geçer.

ÖRNEK: Metin öldüğünde geride eşi Beril, anneannesi Safiye, anne tarafından dedesi İlhan, amcası Ziya ve halasının çocukları Simge ve Ayşe hayattadır. Olayda mirasbırakanın 3. Zümreden mirasçılarının mirasçılığı söz konusudur ve eş 3. Zümreyle mirasçıdır. Bu halde eşin miras payı 3/4 tür.

not: M.B.K miras bırakanın kuzenleri demek

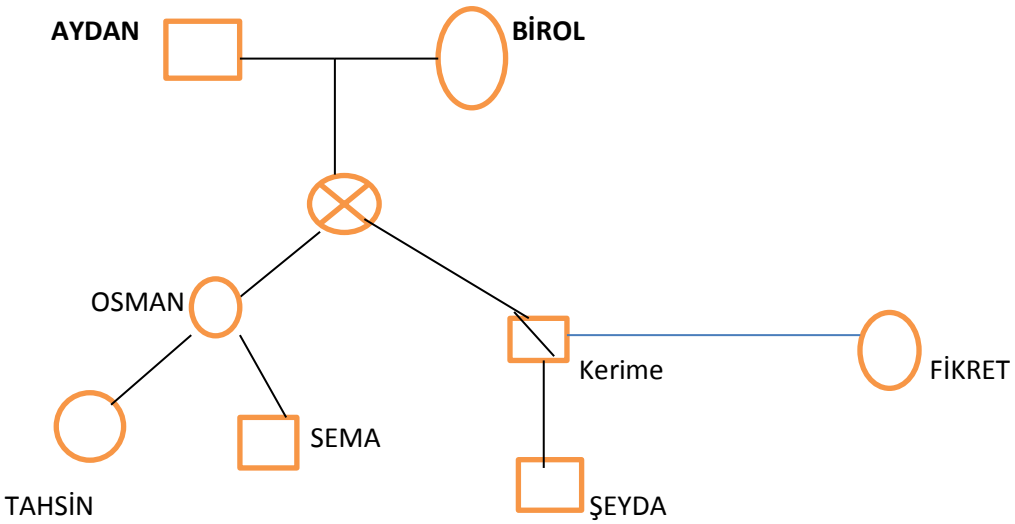
Safiye ve İlhan mirasın 1/8 lik kısmını eşit olarak yani 1/16 lı olacak şekilde paylaşırlar. Mirasbırakanın eşinin varlığı mirasbırakanın kuzeninin mirasçılığına engel olur. Bu durumda buradaki tüm miras payı Ziya'ya ait olur.

ÖRNEK: Metin öldüğünde oğlu Osman, oğlu Osman'dan olan iki torunu Tahsin ve Sema, kendisinden önce ölen kızı Kerime'den olan torunu Şeyda, kendisinden önce ölen kızı Kerime'nin eşi Fikret, annesi Aydan, babası Birol hayattadır.

Olayda eş yok!!!!!

1. zümrenin mirasçılığının varlığı 2. Zümrenin mirasçılığına engel olur.

Çocuk varsa anne ve baba mirasçı olamaz.

Ön zümrede mirasçı varken arka zümredeki mirasçıya miras geçmez. Bu yüzden Tahsin ve Sema mirasçı değildir. Fikret damat olduğundan ve damat,gelin,kaynanaya ve kayınbabaya miras geçmez.

Kerime öldüğü için yerine Şeydanın miras payı 1/2

ÖRNEK: Ahmet ve Sude 5 yıldır evlidirler. İstanbulda yaşıyorlar. Ahmet son 2 yıldır sürekli iş seyahatleri için Ankaraya gidiyor. Ankarada Şule ile tanıştı ve evli olduğunu gizledi ve Şule'ye evlenme teklif etti.Şule'de bu teklifi kabul etti. Kütüğe evli olduğu işlenmemiş. Memur başvuruyu kabul etti. Ahmet Şule ile de evlendi. Aradan 2 yıl geçti. Ahmet İstanbul'a hiç dönmedi. 2 yıl sonra öldü bu durumda miras nasıl paylaştırılır?

Eşe düşen miras payı her ne ise onları paylaşırlar.

Eşin Mirasçılığına İlişkin Özel Durumlar

★ Boşanma davası devam ederken eşlerden biri ölür ve ölenin mirasçıları davaya devam edip sağ kalan eşin boşanmada daha kusurlu olduğunu ispat ederlerse onun mirasçılığına engel olabilirler.

Butlan davası devam ederken eşlerden biri ölür ve ölenin mirasçıları davaya devam edip sağ kalan eşin evlenme sırasında iyiniyetli olmadığını(yani butlan sebebini bildiğini veya bilmesi gerektiğini) ispat ederlerse sağ kalan eşin mirasçılığına engel olabilirler.

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR

Mirasbırakanın ölümünden sonra hükümlerini doğuracak emirlerini içeren hukuki işlemdir.

Doktrin tasarruf kavramının kullanılmasını eleştirir. Çünkü burada malvarlığına doğrudan etki eden, onu sınırlayan, ortadan kaldıran, değiştiren bir işlem yoktur; yapılan bu işlem mirasbırakanın terekesi üzerinde sonuç doğurur. Lehine ölüme bağlı tasarrufta bulunulan kişi ancak beklenen ümit edilen bir hakkın sahibidir. Mirasbırakan henüz sağken bir talepte bulunamaz.

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR ⟶ MADDİ ANLAMDA ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR

⟶ ŞEKLİ ANLAMDA ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR

MADDİ ANLAMDA ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR: Mirasbırakanın ölmeden önceki son arzuları, istekleri, emirleridir. { Mirasçı atama, mirasçılıktan çıkarma, evlilik dışı çocuğu tanıma vs. }

ŞEKLİ ANLAMDA ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR: Mirasbırakanın ölümünden sonra hükümlerini doğurmasını istediği emirlerinin ne şekilde açıklandığıdır. { VASİYETNAME, MİRAS SÖZLEŞMESİ }

VASİYETNAME: Tek taraflı, yöneltilmesi gerekmeyen bir hukuki işlem olup mirasbırakan bunu her zaman(ölene kadar) serbestçe geri alabilir.

MİRAS SÖZLEŞMESİ: İki taraflı bir hukuki işlem olup mirasbırakan her istediğinde yaptığı ölüme bağlı tasarrufu geri alamaz; ancak bazı sebeplerin varlığı halinde yaptığı sözleşmeden dönebilir.

★ Bunlar sınırlı sayıdadır. Numerus clausus ilkesi vardır. Kanunun öngördüğü tiplerden biriyle ve ancak kanunun öngördüğü şekilde ölüme bağlı tasarruf yapılabilir.

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLARI YAPMA EHLİYETİ

VASİYETNAME YAPMA EHLİYETİ:

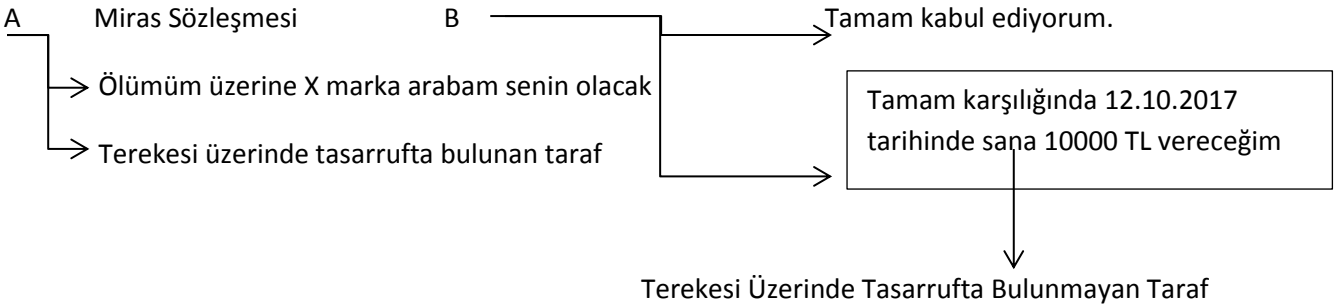
1.) 15 yaşını doldurmuş olmak: Vasiyet yapmak mutlak anlamda kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hakkın kullanılması niteliğindedir. Bu yönden yani temsil yasağı olduğu için yaş kriteri aşağıya çekilmiştir. İkinci olarak kişi ölene kadar her zaman vasiyetnamesini serbestçe geri alabilir. O halde 15 yaş kriteri koymanın bu anlamda sakıncası yoktur.

Ayırt etme gücüne sahip olmak: Yaptığı işlemin sebebini, anlamını, sonucunu anlayabilme yetisidir.

2.) Vasiyetname yapmanın anlamını, önemini, sonucunu anlayabilecek yetiye sahip olmak

3.) Vasiyetnamenin yapıldığı anda ayırt etme gücüne sahip olmak gerekir. Eğer vasiyetname yapılırken ayırt etme gücü yoksa ve kişi sonradan ayırt etme gücünü kazanırsa vasiyetnameyi yeniden yapması gerekir.

MİRAS SÖZLEŞMESİ YAPMA EHLİYETİ

★Her iki tarafın da terekesi üzerinde tasarrufta bulunması da söz konusu olabilir.

Terekesi Üzerinde Tasarrufta Bulunan Bakımından	Terekesi Üzerinde Tasarrufta Bulunmayan Bakımından
1.)AYIRT ETME GÜCÜNE SAHİP **2.) KISITLI OLMAYAN** **3.) ERGİN KİŞİ YAPABİLİR.** YANİ TAM EHLİYETLİ KİŞİ YAPABİLİR.	Genel ehliyet kurallarına tabidir. Yani tam ehliyetli kişi bizzat kendisi yapabileceği gibi temsilci aracılığı ile de yapabilir. Tam ehliyetsiz kişinin yerine yasal temsilcinin yapması gerekir. Bu kişi vesayet altındaysa sulh ve asliye mahkemelerinin izni gerekir. Eğer bu kimse sınırlı ehliyetsiz ise kendisine yapılan karşılıksız kazandırmaları kabul edebileceği için sağlar arası bir ivaz borcu altına giriyorsa yasal temsilcisinin izni veya icazetiyle bu işlemi yapabilir.(Eğer vesayet altındaysa sulh ve asliye mahkemelerinin izni gerekir.)

ŞEKLİ ANLAMDA ÖLÜME BAĞLI TASARRUF İŞLEMLERİ

VASİYETNAME → RESMİ VASİYETNAME

→ EL YAZILI VASİYETNAME

→ SÖZLÜ VASİYETNAME

MİRAS SÖZLEŞMESİ → OLUMLU MİRAS SÖZLEŞMESİ

→ MİRASTAN FERAGAT SÖZLEŞMESİ

★Şekli anlamda ölüme bağlı tasarruflarda aranan sıkı şekil şartlarının nedeni; uyarı fonksiyonu vardır, kişiyi düşünmeye sevk eder, belirli şekil şartlarına uygun yapılması açıklık sağlar. Yapılan ölüme bağlı tasarruflarının tahrif edilmesini önler. Ölüme bağlı tasarruf ile ölüme bağlı tasarruf taslağını birbirinden ayırt etmeyi sağlar.

RESMİ VASİYETNAME

İki tanığın katılımıyla resmi memur tarafından düzenlenir. (Noter, sulh hakimi veya diğer bir yetkili memur konsolos, noter yetkisine sahip mahkeme başkatibi)

Hem TMK'da hem Noterlik Kanununda resmi vasiyetnamenin şekline ilişkin hükümler vardır.
TMK → Maddi Hukuk
Noterlik Kanunu → Şekli Hukuku ilgilendirir.
→ Buna uymazsa disiplin sorumluluğu doğar.

Resmi vasiyetnamenin geçerli olması TMK'ya riayeti gerektirir.

Resmi vasiyetname iki tanığın huzurunda yapılır. Kimler tanık olamaz?

MUTLAK YASAKLILAR: Hiçbir resmi vasiyetnamede tanık olmazlar.)

Fiil Ehliyeti Olmayanlar

Okuma-Yazma Bilmeyenler

Ceza Mahkemesi Kararıyla Kamu Hizmetinden Yasaklılar

NİSPİ YASAKLILAR: Miras bırakan Eşi, Üstsoy-Altsoy Kan Hısımları, Kardeşleri Ve Bunların Eşleri

Doktrin der ki kanunda olmamasına rağmen evlatlık ve altsoyu da bu gruba dahil olmalıdır.

Düzenlenen resmi vasiyetnamede;

düzenleyen memura

tanıklara

bunların üst soy- alt soy kan hısımlarına

kardeşlerine ve bunların eşlerine o vasiyetname ile kazandırmada bulunulamaz

→ Bunlar lehine yapılan ölüme bağlı tasarruflar geçersiz olur.

RESMİ VASİYETNAME TÜRLERİ

1.)OKUNARAK-İMZALANARAK DÜZENLENEN RESMİ VASİYETNAME: Eğer kişi okuma yazma yetisine sahip ise okunarak imzalanarak düzenlenen resmi vasiyetname yaparlar. Ancak vasiyetname yapacak kişi okuma yazma biliyor olsa bile mutlaka bu yolu seçmek zorunda değildir. Bu kişiler okunmadan-imzalanmadan düzenlenen resmi vasiyetname de yapabilir.

2.) OKUNMADAN-İMZALANMADAN DÜZENLENEN RESMİ VASİYETNAME

3.) KARMA DÜZENLENEN RESMİ VASİYETNAME

→ OKUMA YAZMA BİLMEYENLER İÇİN

OKUNARAK-İMZALANARAK DÜZENLENEN RESMİ VASİYETNAME

1.AŞAMA: Vasiyetçi son arzularını notere bildirir. Bildirmenin bir şekli yoktur. Yazılı veya sözlü olabilir.

Noter vasiyetçinin bu son arzularını yazar veya yazdırır.

Düzenlenen vasiyetnamenin vasiyetçinin son arzularına uygun olup olmadığına bakması için vasiyetçiye okuması için verir. Vasiyetçi son arzularına uygunsa bu metni imzalar.

Vasiyetçinin imzasını noterin imzası ve tarih koyması izler. İmzalar mutlaka el yazısıyla olmalıdır. Noterin imzası vasiyetçinin imzasından sonra atılması gerekir. Noter imzası tanık beyanından sonra bile atılabilir.

2.AŞAMA : Tanıklar çağrılır.

Vasiyetçi, vasiyetnameyi okudum, bunlar benim son arzularıma uygundur der.

Tanıkların şerhi: Vasiyetçi vasiyetnameyi okuduğunu ve bunun son arzularına uygun olduğunu beyan etti. Biz de onu bunu yapmaya ehil görüyoruz.(Şerhin, tanıkların el yazısıyla olmasına gerek yok.)

Bunu tanıkların imzası takip eder ama imza mutlaka el yazısıyla olmalıdır.

OKUNMADAN-İMZALANMADAN DÜZENLENEN RESMİ VASİYETNAME

Vasiyetçi son arzularını yazılı veya sözlü olarak notere bildirir.

Noter bunları yazar veya yazdırır. Bu aşamada tanıklar huzura çağrılır.

Noter bizzat kendisi tanıkların ve vasiyetçinin huzurunda yüksek sesle okur.

Vasiyetçi okunan bu metnin son arzularıma uygundur der. (Bu vasiyetçinin imzasını n yerini tutar.) Bunu noterin tarih koyması ve imzası takip eder. Bu aşamadan sonra tanıkların şerhi gerekir. Şerh daha kapsamlıdır. Noter bizzat vasiyetnameyi huzurumuzda yüksek sesle okudu. Vasiyetçi bunun son arzularına uygun olduğunu beyan etti ve biz onu bu ölüme bağlı tasarrufu yapmaya ehil görüyoruz. Bu şerhin altına tanıklar imzalarını atarlar.

EL YAZILI VASİYETNAME

Gün, ay, yıl gösterilerek imza dahil başından sonuna kadar el yazısıyla yazılmalıdır. Burada nitelikli yazılı şekil vardır.

METİN: Burada kişinin el ile yazılı vasiyetname yazacağı akla gelse de eğer el ile yazma iktidarı yoksa ayağı ile, kalemi ağzı ile tutarak yazabilir. Önemli olan o kişiden sadır olmasıdır.(Bilgisayar ile yazılması kabul edilmez.)

Normal olan bir kalemle kağıt üzerine yazılmasıdır. Ama imkan yoksa ıssız adadaki, esir kampındaki kişi çiviyle taşa vs. yazabilir. İmkan varsa ve kağıt kalem kullanmıyorsa vasiyetname yapma niyetinin olmadığını gösterir.

Vasiyetnamemdir,son arzularımdır diye bir başlık taşımasına gerek yoktur. Vasiyetname yapma niyeti varsa okuduğu kitabın arka sayfasına bile yazabilir.

Mutlaka Türk alfabesiyle yazılmasına gerek yoktur. Arap alfabesi ile de yazılabilir.

Mutlaka Türkçe yazılmasına da gerek yoktur. Kişi bildiği herhangi bir dilde yazabilir. Önemli olan animus testendi yani vasiyetname yapma niyetinin olmasıdır.

DÜZENLEME TARİHİ: El yazısıyla gün, ay, yıl olarak yazılmalıdır. (10.10.2016)

Eğer gün, ay, yıl tam olarak tespit edilebiliyorsa mesela 2015 yılı Ramazan ayı 3. Günü gibi bir ifade de olur.

Düzenleme tarihinin doğru olması gerekir mi?

1.görüş: Mutlaka doğru olması gerekir. Eğer tarih yanlışsa vasiyetname geçersiz(iptal edilebilir) olur.

2. görüş: Gün, ay, yıl şeklinde tarih olması yeterli olup, tarihin doğru olmasına gerek yoktur. Tarihin kasten yada hataen yanlış yazılmasının önemsiz olduğunu söyler. Bu görüşe göre önemli olan gün, ay, yıl şeklinde tarih atılmasıdır.

3. görüş: Eğer tarih kasten yanlış yazıldıysa vasiyetname yapma niyeti yoktur. Eğer hataen yanlış yazıldıysa ve vasiyetname içi ve dışı olgulardan gerçek tarih tespit edilebiliyorsa vasiyetname geçerli kabul edilmelidir.

DÜZENLENME TARİHİNİN YERİ: Nereye atıldığının bir önemi yoktur. Yeter ki imza ve metinle olan bağlantı tespit edilebilsin. (Bağlantı kurulabiliyorsa metnin konulduğu zarfın üstüne bile olabilir.)

İMZA: İmza, ad ve soyad şeklinde yazılsa da bu zorunlu değildir. Kişinin kim olduğu tespit edilebiliyorsa baban, kızın vs. diye imza atılabilir. Kişi toplumda tanındığı bilindiği lakabıyla müstear adıyla da imza atılabilir. İmza hem kişinin kimliğini tespite yarar hem de metni kapama özelliği vardır. İmza en sonda yer almalıdır. Ancak sayfada yer kalmadıysa son satırın altı çizilerek kenara da imza atılabilir.

SÖZLÜ VASİYETNAME

İstisnai bir ölüme bağlı tasarruftur.

Sözlü vasiyetname yapabilmek için:

1.) Olağanüstü bir sebebin varlığı

2.) Bu olağanüstü sebep yüzünden diğer vasiyetname türlerine başvuramıyor olacak.

BU İKİ ŞART AYNI ANDA ARANIR.

OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR:

1.) YAKIN ÖLÜM TEHLİKESİ: Uzun süren bir hastalık sonucu veya aniden ortaya çıkmış olması fark etmez. Objektif ve sübjektif kriterler dikkate alınır. Objektif kriterden kastedilen makul ortalama zekaya sahip dürüst kimseler de bunu yakın ölüm tehlikesi olarak değerlendirip değerlendirmediği kastediliyor. Subjektif kriterden kastedilen ise bu konu ile ilgili kişilerin değerlendirmesine dikkat edilir.

2.) ULAŞIMIN KESİLMESİ: Mesela dağ köyünde yaşayan okuma yazma bilmeyen kişi karla kapanan yol yüzünden kente ulaşamaz.

3.) HASTALIK, SAVAŞ GİBİ OLAĞANÜSTÜ BİR HAL OLMALI

SÖZLÜ VASİYETNAMENİN ŞEKİL ŞARTLARI:

1.SAFHA: Vasiyetçi son arzularını iki tanığın önünde açıklar. Onlara son arzularını yazma veya yazdırma görevi yükler. İki tanığa da sözlü vasiyetnamenin aynı anda açıklanması gerekir. Tanıkların vasiyetçileri görmelerine gerek yok, kimliği sesinden tanımaları yeterlidir. (Okuma-yazma bilmek dışında tanıklar için aranan tüm şartları taşımalılar.)

2. SAFHA: Tanıklar iki yoldan birini seçebilirler. Ya tanıklar belgeleme görevini yerine getirmek zorunda değiller ama bir kere belgeleme görevini kabul etmişlerse artık uygulamaları gereken şekil kuralları vardır. Tanıklardan biri vasiyetçinin son arzularını, beyanın yapıldığı yeri ve tam tarihi gün ay yıl olarak yazarak imzalar ve diğer tanığa da imzalatır. Tanıklar birlikte vakit kaybetmeden hakim huzuruna çıkarlar. En yakın Sulh ve Asliye Hukuk Mahkemesine giderler.

Vasiyetçinin son arzularını olağanüstü hal içinde açıkladığını ve diğer vasiyetname türlerine başvuru imkanı olmadığını beyan ederler. Bu beyanın tutanağa geçirilip tanıklar tarafından bu tutanağın imzalanması yerinde olur. Ya da;

Tanıklar beyanları kendileri yazmak yerine vakit kaybetmeden vasiyetçinin son arzularının tahrifi tehlikesini önlemek için en yakın sulh ve aslilye hukuk mahkemesi hakimi huzuruna çıkarlar. Son arzuları tutanağa geçirtirler ve bunu imzalarlar.

Sözlü vasiyetname diğer vasiyetname türlerinin yapılması imkanının doğmasından itibaren 1 ay geçince hükümden düşer. Bu 1 ay içinde vasiyetçi ya ölmeli ya da sürekli şekilde ayırt etme gücünü yitirmelidir.

MİRAS SÖZLEŞMESİ

Miras sözleşmesinin iki tarafı vardır. Taraflardan en az biri terekesi üzerinde bağlayıcı maddi anlamda ölüme bağlı tasarrufta bulunur ya da diğerinin kendi terekesi üzerindeki müstakbel ve muhtemel miras payından vazgeçme yolundaki iradesini kabul eder.

VASİYETNAME- MİRAS SÖZLEŞMESİ

BENZERLİKLERİ: Her ikisi de kişiye sıkı sıkı bağlı hakkın kullanılması niteliğinde olup ne rızai ne yasal temsil yürür.

FARKLILIKLARI:

1.)Ehliyet: VASİYETNAME:15 yaş+ ayırt etme gücü

MİRAS SÖZLEŞMESİ: Terekesi üzerinde tasarrufta bulunan tam ehliyetli olmalı(ergin olmalı)

2.)Şekil: Vasiyetname 3 şekilde yapılabilir.(resmi, el yazılı ve sözlü vasiyetname)

3.) Vasiyetname tek taraflı bir işlemdir. Miras sözleşmesinde iki tarafın varlığı gerekir.

4.) Vasiyetnameyi ölene kadar tek taraflı olarak geri almak mümkündür. Miras sözleşmesinde ise kural olarak tek taraflı olarak dönmek söz konusu olmaz.

MİRAS SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ:

OLUMLU MİRAS SÖZLEŞMESİ	**OLUMSUZ MİRAS SÖZLEŞMESİ**
Terekenin tamamı veya kesirli bir kısmı üzerinde karşı tarafı mirasçı atayabilir.	Müstakbel ve muhtemel mirasçı ileride doğması düşünülen miras payından ivazlı veya ivazsız olarak vazgeçer.
Vasiyet alacaklısı karşı tarafa muayyen bir mal bırakabilir.	
3. kişi yararına sözleşme olabilir.3.kişiyi mirasçı atar ve belirli bir mal bırakır.	

BİR TARAFLI- İKİ TARAFLI MİRAS SÖZLEŞMESİ
(Kriter terekesi üzerinde tasarrufta bulunmamak)

Sadece bir kişi tereke üzerinde tasarrufta bulunabiliyorsa bir taraflı miras sözleşmesi, her iki taraf ta tereke üzerinde tasarrufta bulunabiliyorsa iki taraflı miras sözleşmesi denir.

İVAZLI-İVAZSIZ MİRAS SÖZLEŞMESİ: Bir taraf terekesi üzerinde tasarrufta bulunurken diğeri sağlararası borç altına girerse ivazlı miras sözleşmesi, sadece mirasbırakanın iradesini kabul ederse ivazsız miras sözleşmesi olur.

DİKKAT: DİĞER TARAF SAĞLARARASI BORÇ ALTINA GİRERSE İVAZLI MİRAS SÖZLEŞMESİ SÖZ KONUSU OLUR AMA HALA MİRAS SÖZLEŞMESİ BİR TARAFLIDIR.

MİRAS SÖZLEŞMESİNDE EHLİYET

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFTA BULUNAN AÇISINDAN	**ÖLÜME BAĞLI TASARRUFTA BULUNMAYAN AÇISINDAN**
TAM EHLİYETLİ OLMALI	GENEL EHLİYET KURALLARINA TABİDİR.
ERGİN OLMALI	TAM EHLİYETSİZ KİŞİ ADINA YASAL TEMSİLCİ YAPAR.
AYIRT ETME GÜCÜNE SAHİP OLMALI	SINIRLI EHLİYETSİZ KİŞİ(AYIRT ETME GÜCÜNE SAHİP KÜÇÜK VE KISITLI) EĞER SAĞLARARASI BİR BORÇ ALTINA GİRİYORSA YASAL TEMSİLCİNİN İZNİ VEYA İCAZETİ GEREKİR.
KISITLI OLMAMAK	TAM EHLİYETLİ KİŞİ HER TÜRLÜ HUKUKİ İŞLEM YAPABİLDİĞİ GİBİ MİRAS SÖZLEŞMESİNİ DE TEK BAŞINA YAPABİLİR. KENDİSİNİ TEMSİLCİ ARACILIĞI İLE DE TEMSİL ETTİREBİLİR.

TARAFLARDAN BİRİSİNİN EHLİYETSİZLİĞİNİN SONUÇLARI:

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFTA BULUNMAYAN AÇISINDAN: Tam ehliyetsiz kişinin eğer yasal temsilcisi onun yerine işlemi yapmamışsa yaptığı işlem kesin hükümsüzdür.

Sınırlı ehliyetsiz sağlararası ivaz borcu altına giriyorsa bu işlemi yasal temsilcinin izni olmadan yaptıysa izin verip vermeyeceği belli olana kadar işlem askıda hükümsüzdür. İzin verilirse baştan itibaren geçerli, izin verilmezse baştan itibaren geçersiz olur.

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFTA BULUNAN TARAFIN EHLİYETSİZLİĞİ : TMK MADDE 557/1 UYARINCA YAPILAN MİRAS SÖZLEŞMESİ İPTAL EDİLEBİLİR.(MİRAS BIRAKANIN EHLİYETSİZLİĞİ SÖZ KONUSU)

SORU: Miras bırakan sağlığında kendisi ehliyetsizken yaptığı miras sözleşmesini iptal edebilir mi?

CEVAP: TMK MADDE 504: İrade sakatlığı halinde mirasbırakanın yaptığı ölüme bağlı tasarruf işlemini iptale imkan verir. Ehliyetsizlik, irade sakatlığından daha ciddi bir sakatlık yaratır.Bu nedenle TMK'da hüküm yoksa da iptale olanak tanımak gerekir. Üstelik irade sakatlığına ilişkin 1 yıllık süre de uygulanmaz.

★MİRAS SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ:

1-)Miras sözleşmesi ancak resmi şekilde yapılır. Ölüme bağlı tasarrufta bulunan taraf bizzat noterin huzurunda olmalıdır. Diğer taraf ölüme bağlı tasarrufta bulunmuyorsa temsilci gönderebilir.

2-) Taraflar aynı anda noter huzurunda olup iradelerini açıklamalıdır.

3-) İşlemde birlik ilkesi uyarınca birbirlerinin peşi sıra iradelerini açıklamalıdırlar.

4-) Ölüme bağlı tasarrufta bulunmayan taraf kendisini temsil ettirebilir.

5-) Noter açıklanan iradeleri yazar veya yazdırır. Yazılanları ya bizzat miras bırakan ya da noter okur. Ölüme bağlı tasarrufta bulunmayan tarafın içeriği nasıl öğrendiğinin bir önemi yoktur.

6-)Taraflar tanıklar önünde metni imzalar ve bunu noterin imzası takip eder.

7-) Miras bırakan tanıklara metni okuduğunu ve bunların son arzularına uygun olduğunu söyler.

8.) Tanıkların şerhi ve imzası(TARAFLARIN HER İKİSİ DE ÖLÜME BAĞLI TASARRUFTA BULUNUYORSA ŞERH HER İKİSİNİ DE KAPSAR.)

★VASİYETNAMENİN GERİ ALINMASI

Vasiyetçi her zaman yani ölene kadar yapmış olduğu vasiyetnameyi geri alabilir.

Önceki vasiyetnamenin sonraki bir vasiyetname (veya miras sözleşmesi ile) geri alması:

Sonraki vasiyetnamede açıkça öncekini ortadan kaldırdığını beyan edebilir. Sonraki vasiyetnamenin önceki vasiyetname ile aynı şekilde olmasına gerek yoktur.

01.01.2015 tarihinde el yazılı vasiyetname yapıldı. 01.01.2016 tarihinde yeniden vasiyetname yaptı. (öncekini geri aldığını açıkça söyledi.) ⟶ geri alma vasiyetnamesi

01.01.2017 tarihinde 01.01.2016 tarihli vasiyetnameyi geri aldı. İlkine dönülür mü? ⟶(Geri aldığına dair vasiyetnameyi geri alma) :Böyle bir halde ilk vasiyetnameye dönülmüş olmaz. Kanuni

intikal kurallarına dönülmek istendiği düşünülür ama farklı bir yorum yapmak mümkün olabilir. Vasiyetçinin iradesi yorumlanmalıdır.

Önceki vasiyetname tümüyle veya kısmen geri alınabilir.

Sonraki tarihli vasiyetnamede önceki vasiyetnamenin geri alındığı açıkça belirtilmemişse; sonraki tarihli vasiyetname önceki vasiyetnameyi tamamlamıyorsa sonraki geçerli olur. Ama sonraki önceki vasiyetnameyi tamamlıyorsa; kuşkuya yer bırakmayacak şekilde sonraki öncekini tamamlamıyorsa sonraki vasiyetname uygulama alanı bulur.

Eğer vasiyetnamede yapılan ölüme bağlı tasarrufla bağdaşmayan bir sağlararası işlem yapılırsa aksi açıkça anlaşılmadıkça vasiyet lehdarına aynı şeyin tedarik edilip verilmesi istenebilir ya da terekeye giren parasal değerin verilmesi istenebilir.

X yaptığı vasiyetnamede A'ya kırmızı Y marka arabasını bırakır. 2 ay sonra arabayı satsa vasiyetname ile yaptığı ölüme bağlı tasarruf işlemini geri almış olur. Ama eğer vasiyetmaye " öldüğümde araba mevcutsa onundur." İbaresi koyduysa veya "öldüğümde araba satılmış olursa yasal mirasçılarım arabanın bedelini A'ya versin." derse geri almış olmaz.

Vasiyetçi yaptığı vasiyetnameyi yok etmek niyetiyle geri alabilir. Yok etmekten kastedilen yakmak, yırtmak, çizmek, karalamak(bir kısmını karaladıysa karalanmayan kısım geçerli.)(vasiyetname karalandıysa da vasiyetname bütün olarak anlaşılmıyorsa bütünüyle geri alınmış olur.)

★**Vasiyetçinin yok etme niyeti olmadan vasiyetname yok olursa ne olur?** Örnek: 3. Kişi vasiyetnameyi yırtar, yakar, karalarsa; evde yangın çıkarsa; miras bırakan evraklarını toplarken çöpe atsa

CEVAP: Kaza sonucu veya 3. Kişinin fiiliyle vasiyetnamenin yok olması(yok etme niyeti yok) durumunda içerik aynen ve tamamen tespit edilebiliyorsa vasiyetname ayakta kalır. Tanıkla vasiyetnamenin fotokopisi, başkasına yazdığı mektupla yapılan açıklamalar yok olan vasiyetnamenin içeriğini tespite yarayabilir.

AYNEN TESPİT: Kelime kelime tespiti önemli değil, içerik olarak tespit edilmeli

TAMAMEN TESPİT: ÖRNEK: Mesela 5 kişi lehine ölüme bağlı tasarruf işleminde bulunulmuşsa birinin bile tespiti yeter. Yalnız aradaki iç bağlantı sebebiyle diğer 4'ü tespit edilemediği için o 1 kişi lehine olan ölüme bağlı tasarruf uygulanamayabilir.

Vasiyetnamenin aynen ve tamamen tespiti için yapılan masraflar vasiyetnamenin yok olmasına neden olandan istenebilir.

SINAV :

1-) METİN YOK

2-) PAYLAŞTIRMA(SADECE TABLOYU ÇİZİP BIRAKMA AYNI ZAMANDA AÇIKLA MİRAS PAYLARINI DA AÇIKLA)

3-)EL YAZILI VASİYETNAME (ŞIKLI OLUR. YAPILAN VASİYETNAME GEÇERLİ Mİ DİYE SORAR ŞEKİL KURALLARI İTİBARİYLE EL YAZILI VASİYETNAMEYİ İNCELE.)

4-) EHLİYET(MİRAS SÖZLEŞMESİ VE VASİYETNAME)

5-)MİRAS HUKUKUNUN MANTIĞINI KAVRAYIP KAVRAMADIĞIMIZA GÖRE YORUM SORUSU

12.10.2017

MİRAS HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA-1

OLAY-1: Miras bırakan M öldüğünde eşi (E), anneannesi (AA), babaannesi (BA), halası (K) ve kendisinden önce ölen amcasının ikiz çocukları (X1) ve (X2), (BA)'nın evlat edinmiş olduğu (D), teyzesi (T) ve teyzesinin eşi (Y) hayattadır.

1)Yasal miras paylarını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

OLAY-2:

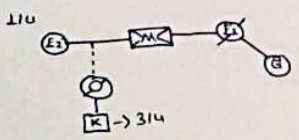
Miras bırakan (M) öldüğünde geride 2008'de evlenmiş olduğu eşi (E1) ve (E1) ile halen evliyken, 04.8.2010 tarihinde evlenmiş olduğu ve kendisinin evli olduğunu bilmeyen (E2), M'yi evlat edinmiş olan (C) ve (D) ile biyolojik annesi (A) ile biyolojik babası (B) hayattadır.

1)Yasal miras paylarını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

2)(M) ile (E2)'nin evliyken, (O) adında bir kimseyi birlikte evlat edinmiş olduğu ve (M) öldüğünde (O)'nun hayatta olmadığı ancak kızı (K)'nın hayatta olduğu olasılıkta ilk soruya vereceğiniz cevapta bir değişiklik olur muydu? Açıklayınız.

3)(E1)'in (M)'den önceki evliliğinden olan oğlu (G)'nin de hayatta olması ancak (E1)'in (M)'den önce ölmüş olması ihtimalinde ilk ve ikinci soruya vereceğiniz cevapta bir değişiklik olur muydu? Gerekçeli bir biçimde açıklayınız.

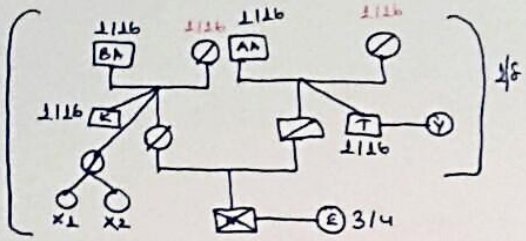
3-)

Mirasbırakanın G ile kan hısımlığı olmadığı için mirasa hak kazanamaz

Cevaplar

1-)

⇒ Esin mirasçılığı X_1 ve X_2'nin mirasçılığına engel olur.

OLAY 2

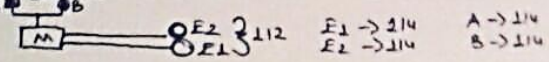
1-)

(X) 2 eş durumu ⇒ Bir kimse evliyken 2. kez evlenirse ve ikinci evlilikteki eşi iyi niyetli ise ikinci evliliğin mutlak butlanla sakat olduğuna karar verilmeden önce ilk evlilik sona erdiği bir şekilde sona ererse ikinci evliliğin mutlak butlanına karar verilmez.

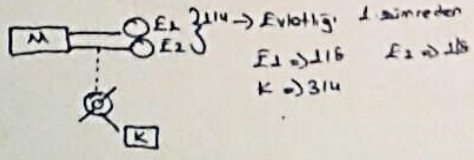
2 eş de yasal mirasçı olur ve ese düşecek payı eşit şekilde paylaşırlar.

(B) Biyolojik anne baba ve evlat edinenler bir arada
→ Evlatlığın mirasçılığı tek yönlüdür. Yalnızca evlatlık kendisini evlat edinen / edinenlere miras olur
→ Biyolojik anne / baba ile çocuğun miras ilişkisi evlat edinme yüzünden kesilmez

2. zümre sağ kalmıştır. Çünkü mirasbırakanın altsoyu yoktur.

2-)

→ Evlatlığı 1. zümreden sayılır.

E1 ⇒ 1/8 E2 ⇒ 1/8

K ⇒ 3/4

İmge Eylül ENAR

MİRAS HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA-2

OLAY-1: Miras bırakan (M), oğlu (O) ile birlikte bir trafik kazasında ölür ve her ikisinin de ölüm saati tam olarak tespit edilemez. (M) öldüğünde hayatta olan yakınları şu şekildedir: Eşi (E), anneannesi (AA), kendisinden önce ölmüş olan amcasının çocukları (X), (Y), (Z) ve teyzesi (T) ile teyzesinin kızı (K).

1)(M)'nin yasal mirasçılarını ve her birine düşen yasal miras payını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

2)(M) öldüğünde (AA) ve (T)'nin de hayatta olmaması ihtimalinde ilk soruya vereceğiniz cevapta bir değişiklik olur muydu?

3)(M)'nin (S) adında bir kimseden evlilik dışı çocuğu olan (R)'nin ve (S)'nin de hayatta olması halinde cevabınız değişir miydi?

OLAY-2: Miras bırakan (M) öldüğünde kardeşi (B) ve kendisinden önce ölmüş olan kardeşi (A)'nın kızı (D) hayattadır. (A)'nın (M)'den önce ölmüş olan oğlu olan (E) ile (M)'nin kendisinden önce ölmüş kardeşi (C)'nin yine (M)'den önce ölmüş kızı olan (F)'nin (G) adında ortak bir çocukları vardır ve (M) öldüğünde (G) hayattadır.

OLAY-3: Miras bırakan (M) öldüğünde hayatta kendisinden önce ölmüş olan babasının önceki evliliğinden olan kızı (D) ile hem annesinin hem babasının bir olduğu kardeşi (E) hayattadır.

AŞAĞIDAKİ VASİYETNAMELERİN ŞEKİL YÖNÜNDEN GEÇERLİ OLUP OLMADIĞINI GEREKÇELİ BİR BİÇİMDE AÇIKLAYINIZ.

OLAY-4: (A), geçirdiği ciddi rahatsızlıkların etkisiyle öleceğini düşünerek son arzularını belirten bir vasiyetname kaleme almaya karar verir. Bu amaç doğrultusunda bilgisayarını açarak son arzularını yazar ve bu yazının bir çıktısını alıp, altına el ile imzasını atar ve tarihi yazar.

***Şu ihtimalde cevabınız değişir miydi? Açıklayınız:**

Bilgisayarını bulamayan (M), başucunda duran, en sevdiği romanının boş olan son sayfasına son arzularını yazar, tarihi ve metnin sonuna imzasını da atar. Ne var ki kullandığı alfabe, arap alfabesidir.

OLAY-5: (B), ana dili Türkçe olmasına rağmen yalnızca öldükten sonra mirasçılarının vasiyetnameyi anlamakta zorlanması amacıyla esasen kendisinin de çok hakim olmadığı Latince dilinde bir vasiyetname kaleme alır. Dile çok hakim olmaması nedeniyle anlaşılması güç, çelişkili ifadelere de yer verir.

OLAY-6: Ağır bir depresyon geçiren ve çok yakın bir zamanda öleceğini düşünen (C), evde öylece oturduğu bir anda son arzularını belirten bir metin yazmaya karar verir. Evde kağıt, kalem vb. yeterli materyallere sahip olmasına rağmen depresyonun da etkisiyle yalnızca değişik bir tarz denemek adına guaj boya ve fırça ile son arzularını evdeki bir panonun üstüne yazar.

OLAY-7: (D), daha önceden el yazısı ile yazmış olduğu ve iş yerinin çekmecesinde kilitli duran vasiyetnameye tarih atmayı unuttuğunu hatırlar ve vasiyetnameyi çekmeceden alarak tarih atmaya karar verir. Ancak vasiyetnameyi yazdığı tarihi hatırlayamaz ve bu nedenle içinde bulunduğu günün tarihini gün, ay, yıl olarak yazar.

***(D)'nin tarihi el ile yazmak yerine kaşe şeklinde vasiyetnameye basması halinde cevabınız değişir miydi?**

OLAY-8: (E), kızı (K) ve oğlu (O)'ya hitaben el yazısı ile kaleme aldığı vasiyetnamenin altına "Babanız." şeklinde bir ifade yazar ve başkaca bir imza da atmaz.

OLAY-9: (F), yaşının ilerlediği düşüncesiyle son arzularını belirten bir metin yazmaya karar verir ve bu metni, halihazırda hiçbiri hayatta bulunmayan üniversitedeki arkadaşlarının ona takmış olduğu ve sadece kendi aralarında kullandıkları lakap olan " Müdür" ifadesini yazarak kapatır. Başkaca bir imza kullanmaz.

26.10.2017

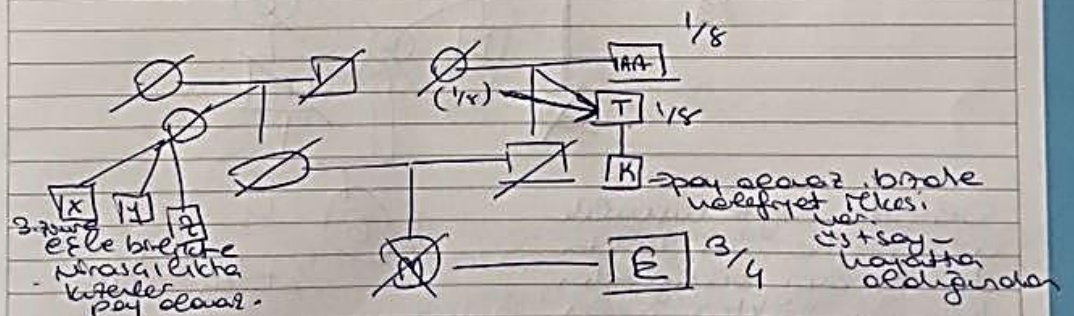
⇒ Sözlü vasiyet, diğer vasiyetname türlerinin yapılması imkanının doğmasından itibaren 1 ay geçince hükümden düşer. Bu 1 ay içinde vasiyetçi ya ölmeli ya da sürekli şekilde ayırt etme gücünü yitirmeli.

PRATİK ÇALIŞMA

OLAY I

1-) Olayda birlikte ölüm karinesi mevcuttur. M ve O'dan hangisinin olaya önce ölüp tespit edilemediğinden aynı anda öldükleri varsayılacak ve M ile O birbirlerine mirasçı olamayacaktır.

1. zümrede ve 2. zümrede mirasçısı bulunmadığından 3. zümrenin mirasçılığı söz. konusu.

Eşin 3. zümre ile beraber mirasçılığı söz konusu olduğu için eşin payı 3/4'tür.

E = 3/4 AA = 1/8 T = 1/8

2-) AA'da yok, T'de yok, eşin mirasçılığı kişiler eşin mirasını engellediği için tüm miras payını eş alır.

26.10.2017

B-) S — Ö — E
Ö

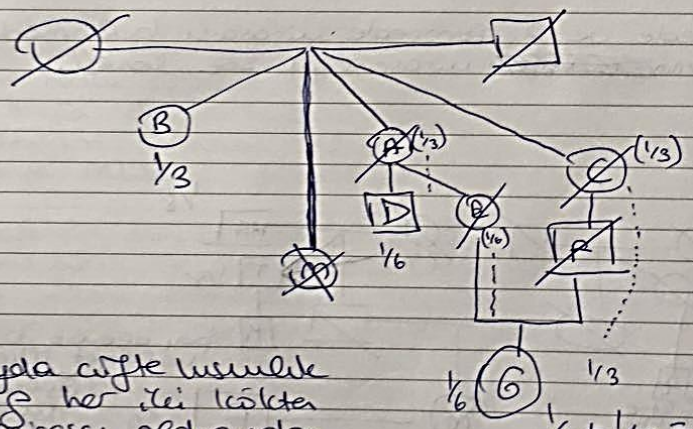
E = 1/4 altsoyla 1/4 alır

S = yasal payı miras olarak alacak ancak bir hakkı yok.

R = 3/4 altsoyu olarak hak doğuracak ancak r olacak.

OLAY II

Olayda 2. zümrenin mirascılığı söz konusu.

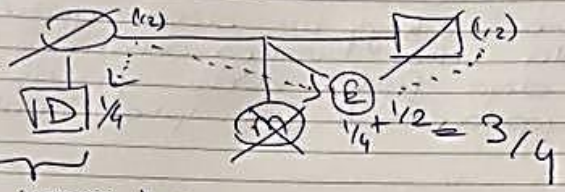
Olayda eşit kusurluluk var. Ö her iki kökten de mirasçı olduğundan her iki kökten gelen yasal payını alır

B = 1/3
D = 1/6
G = 1/2

26.10.2017

OLAY III

Olayda 2. Zümrenin mirasçılığı söz. konusu.

Yarım kan kardeşliği halde mirasçısı babasından gelen paydan yarısını alacak. Anne ile kan kardeşliği yok yalnızca babadan gelen paydan miras alır.

OLAY IV

Bu yazısı ile yazılması → mirasbırakandan sadır olması. Bu bir el yazısı vasiyetnamedir. Şekle aykırılık mutlaka el ile yazılmalıdır. İptal edilebilir. Kendisinden sadır olan el yazısı yok. İptal davası açılarak.

2. durumda el yazılı vasiyetname geçerli. Metin mirasbırakandan sadır. Noter yaptırılmasının bir önemi yok. Kullanılan alfabenin de önemi yok. Burada vasiyetname yapma ehliyeti mevcuttur.

26.10.2017

OLAY V

Burada anlamsız testamanı vasiyetnamesi. Bu vasiyetnameye şekil şartlarını tamamlamadıkları sonra herhangi bir dille yazılabilir fakat burada mirası bırakan anlaşılmıyası için diye farklı dille yazmış. Vasiyetname yapma ehliyeti yok. İptal edilebilir.

OLAY VI

Burada kişisel bir vasiyetname yapılmış. Anlamsız testamanı yok. Evde yeterli materyaller varken çay bahçesinde yazılmış vasiyetname geçersizdir. İptal edilebilir.
Depresyon adı çıkarsa ayırt etme gücü etkilenmiş olabilir → bu nedenle ayırt etme gücü de ortadan kalkabilir.

OLAY VII

→ Tarihe ilişkin olarak: el yazısı ile yazılmış ✓ şartları. tarihin gerçeğe uygunluğu ✓

1. Doğru, değilse vasiyetname geçersiz olur.
2. Şekli unsurlara bir kadar önem atfetmek gerekir. Tarih varsa doğruluğunun araştırılması gerekli değildir.
3. Yanlış yazılmış olabilir. Tarihi kasten mi hatadan mı yanlış yazdığına bakılır. Hatadan ise vasiyetnameyi geçerli saymak gerekir.

içi
Hataen yaptı + vasiyetname dışı belgelerden gerçek tarihi tespit etmek mümkün olmadı!
yoksa geçerli olmaz! 26.10.2017.

Somut olayda hataen yaptığı düzeltilebilir.
Çünkü tarihi unutuyor ve o nedenle o günün tarihini atıyor
Vasiyetname dışı belgelerden gerçek tarih tespit edilebiliyorsa geçerli sayılmak gerekir.

ikisini beraber okumak gerekir.

Sınavda önünüze geldiğinde 1 şıkkı kaldırıp o şıkkı yorup cevap verebilirsiniz.

~~Eklenti~~ Tarih el yazısı ile ~~yazılmalı~~! Kalem ile yazılanlar geçersiz olur vasiyetname yazıyla kalem ile basılmış olsa geçerli olur ../../20.. şeklinde.

OLAY VIII

İmzada aradığınız şey yazılan şeyin (kalem (stop) kime ait olduğu, kimin yazdığı yani imzadan yazan kişinin kimliği tespit edilebiliyorsa bu vasiyetname geçerlidir.

OLAY IX

Çok geniş bir kavram, daha önceden hayatta değil. Herkes tarafından bilinmiyorsa fakat ~~fakat~~ ad kimliklendiriyor!
Yani somut olayda müdür çakabilir daha insan bilmiyor büyük ihtimalle.
~~geçer~~ vasiyetname geçersizdir.

İmza kişinin tesbihine yani bu kalem tesbih farklıymış yerine geçmez.

GEÇEN YIL MİRAS HUKUKU YAPILAN PRATİKLER

14.10.2016

MİRAS HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA-1

OLAY-1: Miras bırakan M öldüğünde eşi (E), anneannesi (AA), babaannesi (BA), halası (K) ve kendisinden önce ölen amcasının ikiz çocukları (X1) ve (X2), (BA)'nın evlat edinmiş olduğu (D), teyzesi (T) ve teyzesinin eşi (Y) hayattadır.

1)Yasal miras paylarını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

E=3/4: *3. Zümreyle mirasçı olduğundan.*

AA=1/16

T=1/16

Y= Yasal mirasaçı sıfatı yoktur.

BA=1/16

K=1/16

D= Evlatlık, sadece kendisini evlat edinen kimseye mirasçı olabilir.

X1,X2= Eşin, 3. Zümreyle mirasçı olması halinde 3. Zümrede yer alan hala, dayı, teyze ve amcanın çocuklarına (kuzenlere) yasal miras payının intikal etmesi mümkün değildir. Bu halde miras en fazla hala, dayı, amca ve teyzelere kadar intikal eder, onların altsoylarına geçmez.

OLAY-2:

Miras bırakan (M) öldüğünde geride 2012'de evlenmiş olduğu eşi (E1) ve (E1) ile halen evliyken, 2013'te evlenmiş olduğu ve kendisinin evli olduğunu bilmeyen (E2), M'yi evlat edinmiş olan (C) ve (D) ile biyolojik annesi (A) ve biyolojik babası (B) hayattadır.

1)Yasal miras paylarını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

***TMK m. 147/3:** "*Evliyken yeniden evlenen bir kimsenin önceki evliliği mutlak butlan kararı verilmeden sona ermişse ve ikinci evlenmede diğer eş iyi niyetliyse, bu evlenmenin butlanına karar verilemez.*". O halde (E1) ve (E2)'nin her ikisi de eş sıfatıyla yasal mirasçı olacaktır. Eşe düşen yasal miras payı, her ikisi arasında eşit olarak paylaştırılacaktır.

*Evlatlığın ve altsoyunun mirasçılığı, tek yönlü bir mirasçılıktır. Yalnızca evlatlık ve onun altsoyu, kendisini evlat edinene mirasçı olabilir. Evlat edinen ya da edinenler, evlatlığın yasal mirasçısı değildirler.

*Evlat edinme ilişkisi, biyolojik anne ve babanın yasal mirasçılık durumuna etki etmez.

(E1)=1/4

(E2)=1/4

(A)=1/4

(B)=1/4

2(M) ile (E2)'nin evliyken, (O) adında bir kimseyi birlikte evlat edinmiş olduğu ve (M) öldüğünde (O)'nun hayatta olmadığı ancak kızı (K)'nın hayatta olduğu olasılıkta ilk soruya vereceğiniz cevapta bir değişiklik olur muydu? Açıklayınız.

TMK m. 156: "...Mutlak butlan halinde bile evlenme, hakimin kararına kadar geçerli bir evliliğin tüm sonuçlarını doğurur.".* Dolayısıyla olayda geçerli bir evlatlık ilişkisi kurulmuştur.

*Evlatlık altsoya dahil olduğundan 1. Zümre mirasçıdır. 1. Zümreden bir mirasçı bulunduğuna göre 2.zümreye yasal miras payının intikal etmesi mümkün değildir.

* (E1) ve (E2)'ye düşecek toplam pay ¼'tür. Zira 1. Zümre ile birlikte mirasçı konumundadırlar.

(E1)=1/8

(E2)=1/8

(K)= 3/4

21.10.2016/Cuma

MİRAS HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA-2

OLAY-1: Miras bırakan (M), oğlu (O) ile birlikte bir trafik kazasında ölür ve her ikisinin de ölüm saati tam olarak tespit edilemez. (M) öldüğünde hayatta olan yakınları şu şekildedir: Eşi (E), anneannesi (AA), kendisinden önce ölmüş olan amcasının çocukları (X), (Y), (Z) ve teyzesi (T) ile teyzesinin kızı (K).

1)(M)'nin yasal mirasçılarını ve her birine düşen yasal miras payını tablo yapmak suretiyle belirtiniz.

*Olayda birlikte ölüm karinesi söz konusudur. Birlikte ölüm karinesi, ölüm anı tam olarak tespit edilemeyen kimseler bakımından geçerli olan ve bu kimselerin aynı anda öldükleri varsayılarak birbirlerine mirasçı olamayacakları sonucunu doğuran bir karinedir. Zira mirasçı olabilmenin en önemli şartı, miras bırakan öldüğünde sağ olmaktır. Bu kapsamda (O)'nun(M)'ye mirasçı olabilmesi mümkün değildir.

*Dolayısıyla olayda 1. Zümreden kimse hayatta değildir.

*2. zümre de hayatta değil. Dolayısıyla miras, 3. Zümre arasında paylaştırılacak ve eş de 3. Zümreyle mirasçı olacaktır. Öyleyse eşin yasal miras payı=3/4.

(E)=3/4

*3. Zümre:

-3. Zümrede babaanne ve büyükbabanın zümre başı olduğu tarafa yasal miras payı intikal etmeyektir. Zira o tarafta yalnızca kuzenler olan X,Y,Z bulunmaktadır ve eşin mirasçılığı onların mirasçı olmasına engel olur.

-Eşten kalan ¼ miras payı 3. Zümrenin diğer kısmında paylaşılacaktır.

-A=1/8

-T=1/8

-Tabakada halefiyet kuralı gereği (K) yasal mirasçı olamaz zira üst soyu (T) hayattadır. Kaldı ki hayatta olmasa bile eşin mirasçılığı (K) ya miras payı geçmesine engel olur.

2)(M) öldüğünde (AA) ve (T)'nin de hayatta olmaması ihtimalinde ilk soruya vereceğiniz cevapta bir değişiklik olur muydu?

Bu takdirde 3. Zümrede yasal mirasçı olabilecek kimse kalmadığından, kuzenler de eşin varlığı sebebiyle mirasçı olamayacağından mirasın tamamı eşe kalır.

3)(E)'nin (M)'den önceki evliliğinden olan kızı (P)'nin de hayatta olması halinde ilk soruya vereceğiniz cevap değişir miydi?

(E)'nin (M)den önceki evliliğinden olan kızı, (M)'ye mirasçı olamaz. Zira arada kan hısımlığı ilişkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla cevap değişmez.

4)(M)'nin (S) adında bir kimseden evlilik dışı çocuğu olan (R)'nin ve (S)'nin de hayatta olması halinde cevabınız değişir miydi?

Evlilik dışı çocuğun, evlilik içinde doğmuş çocuktan, mirasçı olabilmek bakımından hiçbir farkı yoktur. Dolayısıyla bu takdirde (M)'nin altsoyu olarak (R) hayatta olduğundan 1. Zümre mirasçı olur. (E) 1. Zümreyle birlikte mirasçı olduğundan yasal miras payı, ¼'tür. (R)=3/4. (S)'nin yasal mirasçı olması mümkün değildir. Zira eşin yasal mirasçılığı, TMK kapsamında

resmi bir evlilik birliği kurulmasını gerektirir. İmam nikahlı yahut fiili birliktelikler, yasal mirasçı olabilmek bakımından bir önem arz etmez.

OLAY-2: Miras bırakan (M) öldüğünde kardeşi (B) ve kendisinden önce ölmüş olan kardeşi (A)'nın kızı (D) hayattadır. (A)'nın (M)'den önce ölmüş olan oğlu olan (E) ile (M)'nin kendisinden önce ölmüş kardeşi (C)'nin yine (M)'den önce ölmüş kızı olan (F)'nin (G) adında ortak bir çocukları vardır ve (M) öldüğünde (G) hayattadır.

*2. Zümre mirasçı.

(B)=1/3

(D)=1/6

(G)=1/6+1/3

(Bu durum çifte hısımlıktır. (G), iki ayrı köke dahildir. Bu nedenle her iki kökten de yasal miras payını alır.)*** Çifte hısımlığa sadece değin örnek ver.

OLAY-3: Miras bırakan (M) öldüğünde hayatta kendisinden önce ölmüş olan babasının önceki evliliğinden olan kızı (D) ile hem annesinin hem babasının bir olduğu kardeşi (E) hayattadır.

*****Yarım kan hısımlığı

(D)=1/4

(E)=1/2+1/4.

Aşağıdaki vasiyetnamelerin şekil yönünden geçerli olup olmadığını gerekçeli bir biçimde açıklayınız.

OLAY-4: (A), geçirdiği ciddi rahatsızlıkların etkisiyle öleceğini düşünerek son arzularını belirten bir vasiyetname kaleme almaya karar verir. Bu amaç doğrultusunda bilgisayarını açarak son arzularını yazar ve bu yazının bir çıktısını alıp, altına el ile imzasını atar ve tarihi yazar.

Olayda el yazılı vasiyetname yapma arzusu bulunmaktadır. El yazılı vasiyetnamenin geçerliliğine ilişkin ilk şart, bu yazının miras bırakandan sadır olması ve dolayısıyla onun

bizzat el yazısıyla yazılmış olmasıdır. Dolayısıyla bilgisayarda yazılan vasiyetname, şekil nedeniyle geçersizdir.

***Şu ihtimalde cevabınız değişir miydi? Açıklayınız:**

Bilgisayarını bulamayan (M), başucunda duran, en sevdiği romanının boş olan son sayfasına son arzularını yazar, tarihi ve metnin sonuna imzasını da atar. Ne var ki kullandığı alfabe, arap alfabesidir.

El yazılı vasiyetnamenin geçerli olabilmesi için miras bırakanın bizzat el yazısıyla yazılmış olması gerekli olup; bu yazının nereye yazıldığının bir önemi yoktur. Bu kapsamda olayda kitabın boş bir sayfasına yazılmış olan el yazılı vasiyetname geçerlidir. Bundan başka, kullanılan alfabenin de latin alfabesi olması gerekmez. Yeter ki miras bırakananın vasiyetname yapma niyetinin bulunup bulunmadığı hususunda şüphe yaratmasın.

OLAY-5: (B), ana dili Türkçe olmasına rağmen yalnızca öldükten sonra mirasçılarının vasiyetnameyi anlamakta zorlanması amacıyla esasen kendisinin de çok hakim olmadığı Latince dilinde bir vasiyetname kaleme alır. Dile çok hakim olmaması nedeniyle anlaşılması güç, çelişkili ifadelere de yer verir.

El yazılı vasiyetnamenin Türkçe yazılması zorunlu olmayıp; başka bir dilde yazılsa da geçerli olması mümkündür. Ancak bu noktada miras bırakanın vasiyetname yapma arzusunun çok iyi tahlil edilmesi gerekir. Bu kapsamda olayda (B)'nin vasiyet yapma arzusunun bulunduğunu söylemek mümkün görünmemektedir. Zira (B)'nin amacı, mirasçılarına zorluk çıkarmaktır, son arzularını dile getirmek onların yerine getirilmesine yönelik olarak bir vasiyetname düzenlemek amacı bulunmamaktadır. Dolayısıyla söz konusu el yazılı vasiyetname geçersizdir.

OLAY-6: Ağır bir depresyon geçiren ve çok yakın bir zamanda öleceğini düşünen (C), evde öylece oturduğu bir anda son arzularını belirten bir metin yazmaya karar verir. Evde kağıt, kalem vb. yeterli materyallere sahip olmasına rağmen depresyonun da etkisiyle yalnızca değişik bir tarz denemek adına guaj boya ve fırça ile son arzularını evdeki bir panonun üstüne yazar.

El yazılı vasiyetnamenin, mutlaka kağıt üzerine yazılması zorunlu değildir. Ancak bu noktada yine miras bırakananın vasiyetname düzenleme arzusunu değerlendirmek gerekir. Bu kapsamda (C)'nin son arzularını belirtmek, ölümünden sonra onların yerine getirilmesini

istemek ve bu doğrultuda bir vasiyetname düzenlemek iradesi olduğu söylenemeyecektir. Bu iradesi olsaydı son arzularını dile getirebileceği daha kesin bir yol olan kağıda yazmayı tercih edebilirdi. Böylece vasiyetnameyi geçerli saymak mümkün görünmemektedir.

OLAY-7: (D), daha önceden el yazısı ile yazmış olduğu ve iş yerinin çekmecesinde kilitli duran vasiyetnameye tarih atmayı unuttuğunu hatırlar ve vasiyetnameyi çekmeceden alarak tarih atmaya karar verir. Ancak vasiyetnameyi yazdığı tarihi hatırlayamaz ve bu nedenle içinde bulunduğu günün tarihini gün, ay, yıl olarak yazar.

El yazılı vasiyetnamenin zorunlu unsurlarından biri de tarihtir. Tarihin, el yazısı ile atılması zorunlu olup,bu tarihin doğru olması gerekip gerekmediği doktrinde tartışılan bir hususdur.

İlk görüş: Düzenleme tarihinin mutlaka doğru olması gerektiğini aksi halde vasiyetnamenin geçersiz olduğunu savunmaktadır.

İkinci görüş: Vasiyetnamede tarih bulunması zorunluluğunun, şekli bir zorunluluk olduğunu ve tarihin doğru olmamasının, vasiyetnamenin geçerliliğine etki etmeyeceğini savunmaktadır. Bu görüşe göre, yanlışlığın kasten yahut hata sonucu yapılması arasında bir fark bulunmamaktadır.

Dural'a göre: Yanlışlığın kasten yapılması halinde vasiyetname geçersizdir. Ancak hata halinde doğru tarihin tespiti sağlanabiliyorsa el yazılı vasiyetname geçerlidir.

Olaydaki yanlışlık, gerçek tarihin hatırlanamaması nedeniyle gerçek dışı bir tarih olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla ikinci görüşün yahut son görüşün benimsenmesi halinde,her iki halde de vasiyetnameyi geçerli kabul etmek gerekecektir. Ancak ilk görüşe göre vasiyetname geçersizdir.

***(D)'nin tarihi el ile yazmak yerine kaşe şeklinde vasiyetnameye basması halinde cevabınız değişir miydi?**

El yazılı vasiyetnamede tarihin, el yazısı ile atılması zorunludur. Bu nedenle söz konusu el yazılı vasiyetname geçersiz olacaktır.

OLAY-8: (E), kızı (K) ve oğlu (O)'ya hitaben el yazısı ile kaleme aldığı vasiyetnamenin altına "Babanız." şeklinde bir ifade yazar ve başkaca bir imza da atmaz.

El yazılı vasiyetnamede imzanın mutlaka ad ve soyad ile atılması gerekmez. Başkaca lakap, hitap vb. Kullanılarak da imza atılabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur ki: Kullanılan lakap vb.'nin imzayı atan kimsenin kimliğini tespit etmeye elverişli olması, bu tespiti sağlayabilecek nitelikte olması gerekir. Olayda kullanılan "babanız" ifadesi imza sahibinin kimliğini sağlamaya elverişli olduğundan vasiyetname geçerlidir.

OLAY-9: (F), yaşının ilerlediği düşüncesiyle son arzularını belirten bir metin yazmaya karar verir ve bu metni, halihazırda hiçbiri hayatta bulunmayan üniversitedeki arkadaşlarının ona takmış olduğu ve sadece kendi aralarında kullandıkları lakap olan " Müdür" ifadesini yazarak kapatır. Başkaca bir imza kullanmaz.

Kullanılan ifadenin, imza sahibinin kimliğini tespit etmeye yönelik olduğu söylenemez. Bu nedenle vasiyetname geçersizdir.

ÇIKMIŞ SINAV SORUSU VİZE

Sınav süresi 75 dakikadır. Her sorunun değeri 25 puandır. Gerekçesiz, yalnızca sonuç belirten yanıtlar hiçbir değer taşımaz. Yazınızın okunaklı olmasına dikkat ediniz. Ek kâğıt kullanmayınız ve sınav sonunda soru kâğıtlarını iade etmeyi unutmayınız. Tükenmez veya kurşun kalem kullanabilirsiniz.

2016-2017 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI VİZE SINAV SORULARI (07.11.2016)

1-)Külli Halefiyet kavramını, cüzi halefiyetten farkını ve külli halef olmanın sonuçlarını açıklayınız.

OLAY I

Munise ölümünden sonrasıyla ilgili isteklerini içeren bir metin kaleme alır. a) Munise metni baştan sona, her iki elini de kullanamadığı için, kalemi sol ayağı ile tutarak yazar. b) Munise son arzularını içeren metnin yarısını Türkçe yarısını Osmanlıca yazar. c) Metnin tarihini, bugün iki çeyrek asırı devirdiğim gün, doğumgünüm şeklinde metnin sonuna atar. d) Metnin bittiği yere de "herkes bana öyle hitap eder Çalıkuşu Feridenin evlatlığı" diyerek imzasını atar.

SORULAR

1. Munise'nin yazdığı metnin ne olduğunu belirterek ilgili hukuki işlemi yapma ehliyetinin ne olduğu hakkında bilgi verin. Söz konusu işlem miras sözleşmesi olsaydı "mirasbırakan bakımından" ehliyete ilişkin verdiğiniz cevap değişir miydi? Açıklayınız.
2. Munise'nin yazmış olduğu metni verilen her bir bilgi ışığında şekil şartları açısından inceleyiniz.

OLAY II

Mustafa 10.10.2010 tarihinde öldüğünde geride yakınları olarak eşi Buket, annesi Cevher, kız kardeşi Dilan, kendisinden önce ölen kız kardeşi Fikret'in kızları Aycan ve Şencan ve Fikret'in evlatlığı Mercan hayattadır.

SORU

1. Mustafa'nın yasal mirasçılarının kim olduğunu bulup yasal miras paylarını belirleyiniz.

CEVAPLAR

1. Külli halefiyet, bir malvarlığının, bütün olarak, aktifi ve pasifiyle, tek bir işlemle bir kimseden başka bir kimseye geçmesidir. Külli halefiyette intikalin konusu olan şeye göre devir için gerekli olan işlemlerin ayrı yapılmasına gerek yoktur. Malvarlığına dâhil taşınır-taşınmaz mallar, alacak hakları ve borçlar tek bir hukuki işlemle devir alana geçer. Mirasbırakana ait olan her türlü hak ve zilyetliğin hukuki sonuçları, yani terekenin sadece aktifi değil, borçları da mirasçılara geçer. Külli halefiyet prensibinin sonucu olarak terekeye dâhil olan ayni haklar, alacak hakları, zilyetliğe bağlı sonuçlar ve borçlar, bir tek olayla, yani ölümle kendiliğinden mirasçılara geçer. Her bir hak türü için ayrı işlem yapılmasına gerek yoktur, alacakların geçmesi için temlike, borçların geçmesi için de nakle gerek yoktur. Tereke, mirasçılara bir bütün olarak geçer. Terekede yer alan bazı mal veya hakların ayrı ayrı intikal etmeleri bizde kabul edilmemiştir. Külli halefiyet prensibinin uygulanması açısından mirasçı sayısının önemi yoktur. Birden fazla mirasçının olduğu hallerde tereke, yine külli halefiyet prensibine göre mirasçılardan oluşan miras ortaklığına geçer. Bu halde mirasçılar, tereke üzerinde elbirliği ile hak sahibi olurlar ve her birinin paylaşmaya yönelik bir payı vardır. Mirasçılar terekedeki borçlardan şahsen ve sınırsız sorumludurlar ve bunun sonucu olarak tereke borçlarını, sadece kendilerine intikal eden tereke mevcudu ile değil, şahsi malvarlıkları ile de karşılamak zorundadırlar. Eğer birden fazla mirasçı varsa bunlar tereke

borçlarından müteselsil olarak sorumludurlar. Cüzi halef, külli halef olan mirasçılardan farklı olarak tereke üzerinde tam bir hak elde etmeyip sadece kendilerine vasiyet edilen şeye ilişkin mirasçılara karşı bir alacak hakkı elde ederler. Tereke borçlarından da sorumlu olmazlar ve kendilerine vasiyet edilen şeyin usulüne uygun devri ile hak sahibi olurlar.

2. Somut olayda işlemi yapan Munise'nin ölümünden sonra terekesi hakkında sonuç doğurması arzusuyla yaptığı vasiyetname ölüme bağlı işlemlerdendir. Ölüme bağlı tasarruf, mirasbırakanın ölümünden sonra hüküm doğuracak emirlerini içeren bir hukuki işlemdir. Ölüme bağlı tasarruflar, maddi anlamda ölüme bağlı tasarrufları ve şekli anlamda ölüme bağlı tasarrufları içerir. Mirasbırakanın ölümünden sonra hüküm ifade etmesini istediği iradesini açıklarken uymak zorunda olduğu şekil şatlarını ifade eder. Şekli anlamda ölüme bağlı tasarruflar iki türlü olabilir: vasiyetname ve miras sözleşmesi. Vasiyetnameler, varması gerekli olmayan irade beyanı ile yapılan bir taraflı ölüme bağlı tasarruflardır ve mirasbırakan, bunları ölümüne kadar her zaman serbestçe geri alabilir. Soruda incelenecek metin el yazılı vasiyetnamedir. Vasiyetname yapabilmek için 15 yaşını doldurmuş olmak ve ayırt etme gücü yeterlidir. Munise, bu şartları sağlamaktadır ve hatta tam ehliyetlidir(ergin olma, ayırt etme gücünün olması, kısıtlı olmama). Bu nedenle bütün hukuki işlemler gibi vasiyetnamesini de tek başına geçerli olarak yapabilecektir. Miras sözleşmesi yapabilmek için de kişinin tam fiil ehliyetine sahip olması gerekir.

3. Türk Medeni Kanunu'nda adı el yazılı vasiyetname olarak konulan metin hakkında nitelikli yazılı şekil geçerlilik şekli olarak aranmaktadır. Buna göre, a) el yazılı vasiyetnamenin tarih ve imza dâhil olmak üzere metnin tümünün vasiyetçinin el yazısı ile olması gerekir. Mirasbırakanın el yazısıyla kelimesinden anlaşılması gereken el ile yazmadır. Bunu bizzat vasiyetçiden sadır olan bir yazı şeklinde anlamak gerekir. Dolayısıyla haklı sebebin varlığı halinde vasiyetçinin başka bir organı, mesela iki eli de olmayan ya da iki elini de kullanamayan bir kimsenin kalemi ayağı ya da ağzı ile tutarak yazdığı metin de el ile yazılmış kabul edilmelidir. Munise, metni baştan sona, her iki elini de kullanamadığı için, kalemi sol ayağı ile tutarak yazmıştır. Haklı sebebin varlığı nedeniyle metni el ile yazdığı kabul edilmelidir. b) El yazılı vasiyetnamede kullanılan yazı dili vasiyetnamenin geçerliliğini etkilemez. Vasiyetçinin bilmesi şartıyla Türkçe'den başka bir dili kullanmasına engel yoktur. Önemli olan metnin ölüme bağlı işlem yapma iradesiyle (animus testandi) yazıldığının saptanmasıdır. Osmanlıca Türkçeye çevrilebileceği için bütünlük sağlanacak ve bu şekilde iki dili kullanması vasiyetnamenin geçerliliğini etkilemeyecektir. c) Genel olarak gün, ay ve yıl olarak gösterilecek olan düzenleme tarihinin vasiyetnamede muhakkak böyle yer alması

zorunlu değildir. Önemli olan yazılış şeklinden belirli bir yılın, belirli bir ayının, belirli bir gününün kesin olarak saptanabilmesidir. Düzenleme tarihinin de bütün metin gibi el yazısı ile olması ve metin ile imza arasında bağın kurulması şartıyla vasiyetnamenin herhangi bir yerinde bulunabilir. Olayda metnin tarihi bugün iki çeyrek asırı devirdiğim gün, doğumgünüm şeklinde metnin sonuna atılmıştır. Kesin olarak saptanabilmesi mümkün bir olaya atıf yapılması, geçerli bir tarihin vasiyetnamede bulunuyor sayılması için yeterlidir. Dolayısıyla atılan tarih gün, ay ve yıl olarak tespit edilebilir olduğundan (60 yaşını doldurduğu gün) bu belirleme yeterlidir. Tarih metnin sonuna atılmış olup düzenleme tarihinin yeri açısından bir sınırlama yoktur. d) Vasiyetçi tarafından el yazılı vasiyetnamenin el yazısı ile imzalanması gerekir. Kural ad ve soy ad ile imzanın atılması ise de vasiyetçinin kimliğini belirtmesi şartıyla her şekilde atılan imza geçerlidir. İmza kural olarak vasiyetnamenin sonunda yani metnin bittiği yerde bulunmalıdır. Olayda metnin bittiği yere imzasını attığı için bu açıdan problem yoktur. Çalıkuşu Feridenin evlatlığının adı Munise olup bu herkesçe bilinir, zaten herkes ona o şekilde hitap etmektedir. Bu açıdan el yazılı vasiyetname geçerli olarak yazılmıştır.

4. İsviçre/Türk miras hukuklarında zümre sistemi benimsenmiştir. Türk hukukunda mirasçılık açısından önemli olan mirasbırakana kan hısımı olmak ve bu sebeple bir zümreye dâhil olmaktır. Zümre sisteminde bir önceki zümrede mirasçı bulunması, bir sonraki zümrenin mirasçılığını engellediği gibi, zümre içinde ön sıradaki mirasçılar, bir alt sıradaki mirasçıların mirasçılığına engeller. Mustafa'nın yasal mirasçıları ikinci zümre (ana-baba) ile eşidir. Mustafa öldüğünde, eşi Buket, annesi Cevher, kız kardeşi Dilan, kendisinden önce ölen kız kardeşi Fikret'in kızları Aycan ve Şencan ve Fikret'in evlatlığı Mercan hayattadır. Eş, ikinci zümre ile birlikte mirasçı olduğu zaman, terekenin ½'sini miras payı olarak alır. Geri kalan ½'lik miras payının ¼'ünü zümre başı olan annesi Cevher alır. Diğer zümre başı olan baba hayatta olmadığı, mirasbırakandan önce öldüğü için onun ¼'lük miras payını kız kardeşi Dilan ve kendisinden önce ölen kız kardeşi Fikret'in kızları Aycan ve Şencan paylaşacaktır. Şu durumda Dilan 1/8, Aycan ve Şencan 1/16'lık miras payı alır. Evletlık ise sadece kendisini evlat edinene mirasçı olur, evlat edinenin hısımlarına mirasçı olamaz. Bu sebeple Fikret'in evlatlığı Mercan sadece Fikret'in mirasçısı olabilir, Mustafa'dan miras payı alamaz

VİZE SONRASI İLK DERS

MİRAS SÖZLEŞMESİNİN ORTADAN KALDIRILMASI

Tarafların anlaşması ile:(MİRAS SÖZLEŞMESİNE SON VERME SÖZLEŞMESİ)

Taraflar anlaşarak miras sözleşmesine son verebilirler. Bu durum da ölüme bağlı bir tasarruftur. Anlaşma önemlidir. Çünkü kural olarak miras sözleşmesinden tek taraflı dönülemez.

ŞARTLARI:

1.) Tarafların hayatta olması gerekir. Miras sözleşmesinin tarafları son verme sözleşmesini yapacakları için hayatta olma koşulunu arıyoruz.

2.) Miras sözleşmesine ilişkin ehliyet kurallarına tabidir.

3.) Adi yazılı şekilde yapılması yeterlidir. Ancak tarafların her ikisinin de imzalaması gerekir.

Bu kurallara uyulmaması halinde miras sözleşmesine son verme sözleşmesi iptal edilebilir hale gelir.

Taraflar bu yolla miras sözleşmesini bütünüyle ortadan kaldırabilecekleri gibi kısmi son verme de mümkündür. Ancak aralarındaki iç bağlılık sebebiyle geri kalan kısmın uygulanma kabiliyeti yoksa bütünüyle sona erdiğini kabul etmek gerekir.

MİRAS SÖZLEŞMESİNDEN TEK TARAFLI DÖNME

1.) Mirasçılıktan çıkarma sebebinin varlığı

2.) Sağlar arası ivaz borcunun yerine getirilmemiş olması halinde miras sözleşmesinden tek taraflı dönme mümkündür.

Mirasçılıktan çıkarma sebebinin varlığı halinde tek taraflı ortadan kaldırma: Dönme tek taraflı bir işlemdir. Karşı tarafın kabulüne gerek yoktur.

Mirasçılıktan çıkarma sebebinin miras sözleşmesi yapıldıktan sonra ortaya çıkması gerekir. Sebebi bile bile miras sözleşmesi yapan kişinin bu davranışı ya af anlamı taşır ya da sebebi önemsemiyordur.

Hak sahibi: Bu imkan sadece mirasbırakana tanınmıştır. Mirasbırakan eğer dönme beyanında bulunmadan ölmüşse mirasçılarının yapabileceği hiçbir şey yoktur.(Çünkü kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hakkın kullanılması niteliğinde ve ne rızai ne de yasal temsil kuralları da uygulama alanı bulamaz.)

Ama bu sebep bir yoksunluk nedeni oluşturuyorsa zaten kanun gereği mirastan yoksun olur.(Miras bırakanın mirastan çıkarma tasarrufuna gerek olmaz.)

Mirasçılıktan çıkarma sebeplerinden birinin varlığı gerekir. Bu sebepler:

1.) Miras bırakanın kendisine veya yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemesi gerekir.

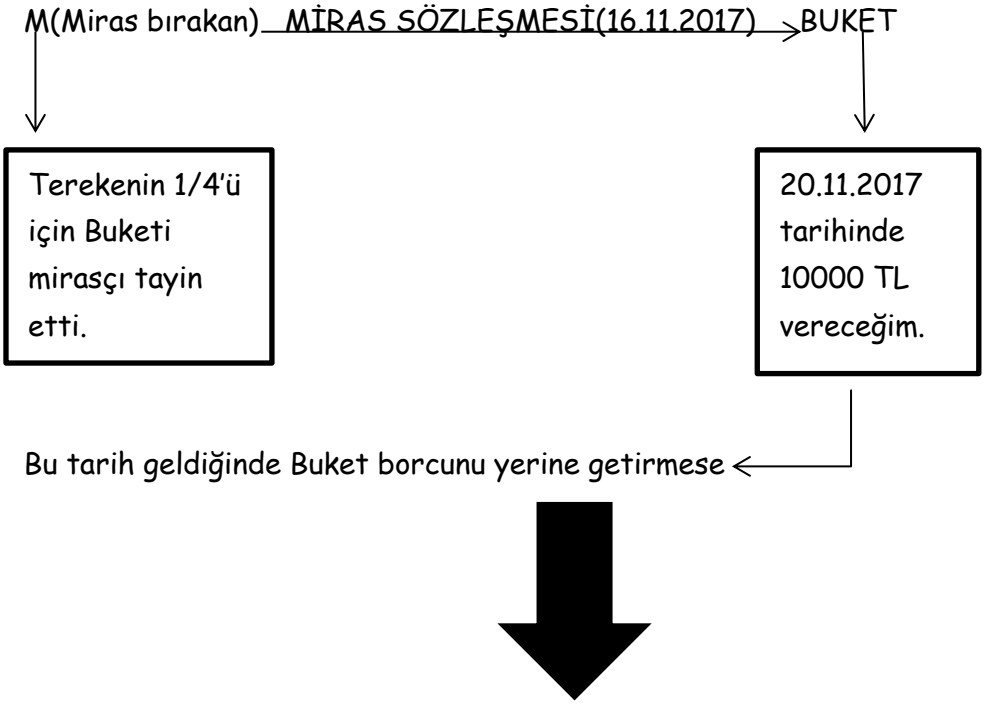
2.) Miras bırakanın kendisine veya aile üyelerinden birine karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerin ağır şekilde ihlali

Tek taraflı dönmeye ilişkin Madde 546/2 sadece miras bırakana karşı ifadesini kullanmış olsa da hükmü mirasçılıktan çıkarmaya ilişkin maddeye uygun yorumlayıp yakınlarına ve/veya aile üyelerine karşı işlenen fiilleri de dahil etmek gerekir.

Ehliyet: Bu yolla miras sözleşmesinden dönebilmek için vasiyetname yapma ehliyetine sahip olmak gerekir. Vasiyetnamede sadece dönme beyanında bulunmak mirasçılıktan çıkarmayı sebep göstermek yeterli değildir. Mirasçılıktan çıkarma sebebinin ne olduğunun somut olarak ortaya konması gerekir.

Miras sözleşmesinden dönme yoluyla ortadan kaldırılan tasarrufların yerini yasal mirasçılık kuralları alır.

★ **ÖNEMLİ:** Sağlar arası ivaz borcunun yerine getirilmemesi sebebiyle dönme: (TMK Madde 547)

Miras sözleşmesinden dönme hakkı sağlar arası ivaz alacaklısına yani M'ye ait.

Buket yeterli güvenceyi göstererek sözleşmeden dönmeye engel olabilir. Yani bu yolla dönmek için yeterli güvence gösterilmemiş olmalı.

Borçlar Kanunundaki borçlu temerrüdü hükümlerine göre dönülebilir. Temerrüdün şartları:

1.) Borç muaccel olmasına rağmen ifa edilmemeli

2.)İfanın mümkün olması

3.) Alacaklı ifayı kabule hazır olmalı

4.)İhtar(BELİRSİZ VADEDE) (YUKARDAKİ ÖRNEKTE İHTARA GEREK YOK.)

★**SÜRE VERİLMESİ GEREKİR.(KESİN VADEDE SÜRE VEMEYE GEREK YOKTUR.)**

★Tıpkı Borçlar Hukukunda olduğu gibi ya sözleşmeden dönme + menfi zarar ya da ifadan vazgeçip + müspet zarar istenir.

★**Miras Bırakanın Miras Sözleşmesine Aykırı Düşen Tasarrufları(TMK MADDE 527):**

Miras bırakan malvarlığında serbestçe tasarruf edebilir.

Miras sözleşmesiyle bağdaşmayan ölüme bağlı tasarruflarına itiraz edilebilir.

ÖRNEK:16.11.2017 tarihinde M ile B miras sözleşmesi yaptılar ve M ölümü halinde X marka otomobili B'ye bıraktı.

1.1.2018 tarihinde yaptığı vasiyetnamede M aynı aracı C'ye bıraktı.

★Sonraki ölüme bağlı tasarruf iptal edilmeden ilki uygulanamıyor olmalı.

★İtirazla kastedilen iptalini istemek(TENKİSE İLİŞKİN KURALLAR KIYASEN UYGULANIYOR.) Buket, Ceren lehine yapılan ölüme bağlı tasarruf işleminin iptalini isteyebilir. Çünkü bağdaşmazlık söz konusudur.

Miras Sözleşmesinden Sonra Sağlar Arası İvazsız Kazandırmada Bulunsa(Miras Sözleşmesiyle Bağdaşmayan) İkili Ayrım Yapmak Gerekir.

EĞER MİRAS SÖZLEŞMESİ İLE KARŞI TARAF MİRASÇI ATADIYSA	KARŞI TARAFA BELİRLİ BİR MALVARLIĞI DEĞERİ BIRAKTIYSA
Atanmış mirasçının hakkı ölüm anına kadar belirlenir. Atanmış mirasçı terekene durum arz ediyorsa o haline katlanmak zorundadır. Yani atanmış mirasçının itiraz hakkı yok.	Vasiyet lehtarı ise 3. Kişiden(miras bırakan öldükten sonra) o malı alabilir

Miras bırakan miras sözleşmesi ile bağdaşmayan sağlar arası ivazlı kazandırmada bulunabilir.

M MİRAS SÖZLEŞMESİ B

↓

Ölümü üzerine X marka otomobili B'ye ait olacak

↓

Bu malı 50000 TL'ye A'ya sattı ve devretti.

Bu Halde Vasiyet Hükümden Düşer. **Eğer Miras Sözleşmesi Böyle Olmayıp Miras Bırakan Buketi Atanmış Mirasçı Tayin Etseydi:** Buketin Hakkı Miras bırakanın Ölüm Anına Göre Belirlenir.

M MİRAS SÖZLEŞMESİ BUKET

↓

26.11.2017 10000 TL ÖDEYECEK

↓

Ölümü halinde X marka otomobili B'ye ait olacak.

↳ Bu otomobili yoksa B ne yapabilir?

CEVAP: Dural Hoca Der Ki Bu Halde B'ye Sözleşmeden Dönme Hakkı Tanınabilir. (Sözleşmeye Böyle Bir Hüküm Konulabilir.)

★ **ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLARIN KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ(ÖNEMLİ!)**

Birtakım hallerin varlığı durumunda ölüme bağlı tasarruflar iptal davası açılmasına gerek olmadan kanun gereği kendiliğinden hükümsüz hale gelir. Bu haller;

1-) Lehine ölüme bağlı tasarrufta bulunulan kişinin miras bırakandan önce ölmesi

★TMK Madde 572-Mirasbırakan, sağlığında bütün malvarlığını miras sözleşmesiyle atadığı mirasçıya devretmişse, bu mirasçı resmî defter düzenlenmesini isteyebilir.

Miras bırakan, malvarlığının tamamını devretmemişse veya tamamını devrettikten sonra yeni mallar edinmişse; miras sözleşmesi, aksine bir kural içermedikçe, yalnız sağlıkta devredilmiş olan malları kapsar.

Miras bırakanın sağlığında malvarlığını devretmesi hâlinde, miras sözleşmesinde başka türlü bir kural yoksa, miras sözleşmesinden doğan hak ve borçlar atanmış mirasçının mirasçılarına geçer.(İSTİSNA)

2-)Boşanma

Boşanan eşler birbirine mirasçı olamayacakları gibi ölüme bağlı tasarruflarla birbirleri lehine yaptıkları kazandırmalarda kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

3-)Evliliğin butlanına karar verilmesi

Mirasçılar açılmış olan bir davaya devam edip sağ kalan eşin evlenme sırasında iyiniyetli olmadığını ispat ederek mirasçılığına engel olabilirler ve bu kişi lehine yapılan ölüme bağlı tasarruflar kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

4.) Mirastan yoksunluk sebeplerinden birinin varlığı

5.) Geciktirici koşulun gerçekleşmemesi, bozucu koşulun gerçekleşmesi

6.) Sözlü vasiyetnamenin diğer vasiyetname türlerine başvuru imkanının doğmasından itibaren 1 ay sonra hükümden düşmesi

Maddi Anlamda Ölüme Bağlı Tasarruflar

Miras bırakanın ölmeden önceki son arzuları, istekleri, dilekleridir. Örneğin mirasçı atanması, vasiyet, yedek veya art mirasçı atama, mirasçılıktan çıkarma, miras paylaştırma kuralları vs.

Maddi anlamda ölüme bağlı tasarruflarda da sınırlı sayı ilkesi vardır. Yani Kanunda(Miras Hukuku ve Medeni Hukukun başka kitaplarında) maddi anlamda ölüme bağlı tasarruflarda sayılmayan bir tasarrufun bağlayıcılığı yoktur.

Sadece miras sözleşmesiyle yapılabilen ölüme bağlı tasarruf: Mirastan Feragat

Hem vasiyetname hem de miras sözleşmesiyle yapılanlar:

a.) Mirasçı atanması, vasiyet lehdarı kılma, yedek ve art mirasçılık

Sadece vasiyetname ile yapılanlar(?): Vakıf Kurma, Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi Atama

(DURAL HOCAYA GÖRE: Bunlar evleviyetle miras sözleşmesiyle de yapılabilir. Ama miras sözleşmesinin bağlayıcı olmayan içeriğine dahil olur. Neden? Çünkü vasiyetname bağlayıcı değildir. Miras bırakan ölene kadar vasiyetnameden dönebilir. Tıpkı vasiyetnameyle yapılmış gibi bağlayıcı olmaz.)

Örnek: Miras bırakan M yaptığı el yazılı vasiyetnamede komşusu A'ya Ayvalıktaki yazlık evini bırakır veya= (Vasiyet Lehtarı)

M, A'ya terekesinin 1/4 ünü bırakır.(ATANMIŞ MİRASÇI)

Atanmış Mirasçı: Yasal mirasçı gibi külli halef, yasal mirasçılarla miras ortaklığını oluşturur ve tereke tereke borçlarından şahsen, sınırsız, müteselsilen sorumludur. Mirasbırakanın ölümüyle kendiliğinden terekeye giren değerler üzerinde hak sahibi olur.

Vasiyet Lehtarı: Miras bırakanın ölümüyle o ev üzerinde kendiliğinden hak sahibi olmaz. Vasiyet borçlularından o evin kendisine devrine yönelik alacak hakkı vardır.

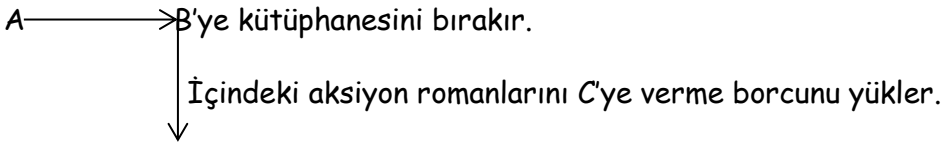
VASİYETİN BAZI TÜRLERİ

1.)Belirli Mal Bırakma: Mirasçıya veya 3.bir kişiye vasiyet edilen şey ferden tayin edilmişse parça vasiyeti vardır.

Eğer vasiyet edilen şey nitelik ve miktar olarak zikredilmişse (100 ton pamuk, 5 adet tablo vs.) çeşit vasiyeti vardır. Miras bırakan bu çeşidi terekesi ile sınırlarsa(Depomdaki pamuklardan 100 ton pamuk gibi) sınırlı çeşit vasiyeti olur.

Tedarik vasiyeti yapılabilir. Miras bırakan vasiyet borçlusuna yer almasa bile o şeyi(vasiyet edilen şeyi)tedarik etme borcunu yükler.

Alt Vasiyet: Vasiyet alacaklısı kılınan kişiye bir vasiyet borcunu yerine getirme borcu da yüklenir.

Ön Vasiyet: Yasal veya atanmış mirasçıya miras payından ayrı olarak bir malvarlığı değeri bırakılmasıdır. Eğer bu konuda yani ön vasiyet olduğu konusunda şüphe varsa miras bırakanın aslında paylaştırma kuralı getirdiği kabul edilir.

ÖRNEK: M öldü. Geride çocukları A(1/3), B(1/3) ve C(1/3) var. A'ya Ayvalık'taki yazlık evi bıraktı ise miras payı+ yazlık evi alması için şüphe olmaması lazım. Şüphe varsa bu ev 1/3 lük pay içerisinde değerlendirilir.

Alacak Vasiyeti: Miras bırakan başka bir kimseden olan alacağını vasiyet eder. Miras bırakan öldüğünde kendiliğinden o alacağın sahibi olmaz. Vasiyet borçlularına karşı alçağın kendisine temliki hususunda bir alacak hakkı sahibi olur.

İbra Vasiyeti: Miras bırakan ölüme bağlı tasarruf ile kendisine borçlu olan bir kimseyi bu borcundan kurtarmayı vasiyet eder. Vasiyet borçlularına karşı bir talep hakkı elde eder. Neden? Borçtan ibra edilmesi hususunda

İntifa Vasiyeti: Terekenin tümü veya bir kısmı üzerinde 3. Kişi lehine intifa hakkı tanınır.(Miras bırakan öldüğünde) Vasiyet borçlularından bunu talep etmesi gerekir.

İrat Vasiyeti: Vasiyet borçlusu tarafından vasiyet alacaklısına düzenli olarak belirli süre veya hayat boyu belli bir miktar para veya misli eşya verilmesi vasiyet edilir.

SORU: Vasiyet borçlusu kimdir?
CEVAP: Miras bırakan yasal veya atanmış mirasçılarından birini, birkaçını vasiyet borçlusu tayin edebilir. Eğer vasiyeti yerine getirme görevlisi atadıysa vasiyet borçlusu odur. Göreve başladığı an tam fiil ehliyeti olmalıdır. (HAKİMLER VE SAVCILAR OLAMAZ.) Böyle bir görevlendirmenin olduğunu sulh hakimi bildirir. 15 gün içinde red veya kabul kararını bildirmelidir. Bu süre içerisinde susması kabul ettiği anlamına gelir. Yaptığı iş karşılığı ücret alır. Ücretin miktarını miras bırakan belirler. Miras bırakan eğer ücreti belirlemediyse mirasçılarla ortaklaşa belirlenir. Anlaşma olmazsa hakim (mahkeme) belirler. Hiçbiri yoksa tüm yasal ve atanmış mirasçılar vasiyet borçlusudur.

Vasiyet Alacaklısı: Miras bırakanın ölümünde hayatta olan ve lehine ölüme bağlı tasarruf yapılmış her gerçek ve tüzel kişi vasiyet alacaklısı olabilir.

TMK MD.602: Vasiyet alacaklısının dava hakkı, ölüme bağlı kazandırmayı öğrenmesinin veya vasiyet borcu daha sonra muaccel olacaksa muaccel olma tarihinin üzerinden on yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Vasiyet olunan şey miras açıldığı zaman ne durumdaysa o haliyle kabul edilir.

Vasiyet borçlusuna kalan miktarı veya tereke mevcudunu aşan vasiyetler tenkis edilir. Saklı paylı mirasçının saklı payını aşan vasiyetler tenkis edilir.

Koşul: Bir hukuki işlemin hükümlerinin bağlandığı, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği kuşkulu olaydır. Ölüme bağlı tasarrufun hükümlerinin bağlandığı gerçekleşip gerçekleşmeyeceği kuşkulu bir olaydır. Geciktirici veya bozucu koşul olabilir.

Hukuka ve ahlaka aykırı koşula bağlanan ölüme bağlı tasarruflar ilgili hem koşulu hem de ölüme bağlı tasarrufu geçersiz kılar.(İPTAL EDİLEBİLİR.)

Anlamsız veya yalnızca başkasını rahatsız eden koşullar yok sayılır ve ölüme bağlı tasarruf koşulsuz geçerli olur.

Yükleme: Miras bırakan yasal veya atanmış mirasçılarının herhangi biri lehine alacak hakkı doğmaksızın belli bir şeyi yapma ya da yapmama taahhüdü yükler.

Miras bırakanın amacını gerçekleştirmek esastır. Örneğin Komşum A'ya 50000 TL vasiyet ediyorum ama ona kendime bakmayı yüklüyorum.

Davacı, o yüklemenin yerine getirilmesinde menfaati olan herkestir. Davayı bana karşı ifada bulun diye açmaz. Miras bırakanın amacını gerçekleştir diye açar.

YEDEK MİRASÇI	ART MİRASÇILIK
Miras bırakan M, vasiyetinde komşusu A'yı terekenin tamamı için mirasçı tayin eder. Eğer A bir şekilde mirasa nail olmazsa(miras bırakandan önce ölme, mirastan yoksunluk veya mirasın reddi neden olabilir.) o zaman diğer komşum B mirasçı olsun. Ya A ya B mirasçı olur.	Hem A(ön mirasçı) hem B(art mirasçı) olabilir.
	Miras bırakan dereceli olarak kendisine mirasçı olacakları belirliyor. Bu ancak bir dereceli olabilir. B ya da C'ye devretme borcunu yükleyemez.
	Ön mirasçıdan art mirasçıya geçiş anı; eğer miras bırakan bir süre belirlediyse o tarihte; eğer böyle bir tarih yoksa ön mirasçının ölümüyle art mirasçıya geçer.

ÖN MİRASÇI- ART MİRASÇI

Borçlardan sorumluluk nasıl olur?

Cevap: Borçlardan sorumluluk sırayla olur. Herkes kendi düzenine ilişkin tereke borçlarından şahsen, sınırsız, diğer mirasçılarla müteselsilen sorumlu olur.

Ön mirasçıya geçen terekenin defteri tutulur.

Ön mirasçıya terekenin teslimi için yeterli güvence göstermesi gerekir.
(Rehin, kefalet, teminat mektubu olabilir.)

★***TMK MD.522/SON: Mirasın art mirasçıya geçmesine herhangi bir sebeple olanak kalmadığı anda miras, ön mirasçıya; ön mirasçı ölmüşse onun mirasçılarına kesin olarak kalır.***

CEZAİ MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA

Miras bırakan bu yolla saklı paylı mirasçısını saklı payın korunmasından mahrum bırakabilir.

Miras bırakan yapacağı ölüme bağlı tasarrufta mirasçılıktan çıkarmayı gerçekleştirir. Çünkü çıkarma kendiliğinden gerçekleşmez. Bu ölüme bağlı tasarruf vasiyetnamedir.

Mirasçılıktan Çıkarma Sebepleri

1.) Mirasçının miras bırakana ve yakınlarından birine karşı ağır suç işlemişse

Yakınları: Miras bırakanın eşi, miras bırakanın kan ve sıhri(kayın) hısımları, miras bırakanın nişanlısı, miras bırakanın yediği içtiği ayrı gitmeyen dostları, arkadaşlarını bu kısımdan sayabiliriz.

Ağır suç işlemesi: Ceza hukuku anlamında ağır bir suç olması aranmaz. Bu tespiti hukuk hakimi yapar. Fiilin kasten ve hukuka aykırı olarak işlenmesi gerekiyor. Mirasçı tarafından işlenen fiili aile bağlarını koparmaya elverişli olmalı yani objektif olarak buna elverişli olması gerekir. Subjektif olarak da somut olayda koparmış olması gerekir.

2.) Miras bırakana veya aile üyelerinden birine karşı aile hukukundan doğan ödevlerin önemli ölçüde ihlali

Aile üyelerinden birinden kastedilen kişiler miras bırakanın eşi, miras bırakanın evlatlığı, miras bırakanın kan hısımları ve miras bırakanın nişanlısıdır.

Aile hukukundan doğan ödevlerin önemli ölçüde ihlal edilmiş olması gerekir. Örneğin: Eşin sadakat yükümlülüğüne uymaması

Aile hukukundan doğan ödevlerin önemli ölçüde ihlali aile bağlarını koparmaya elverişli ve somut olay bakımından da koparmış olmalıdır.

Bu haller cezai mirasçılıktan çıkarma halleri olup sonuçları ise şu şekildedir:

1.) Mirasçılıktan çıkarılan kişi mirastan pay alamaz.

Miras bırakan mirastan çıkardığı kişinin payı üzerinde tasarrufta bulunmadıysa:

Miras bırakan (B)ABA

Oğulcan(Mirastan çıkarılan)

Babanın Annesi CEREN

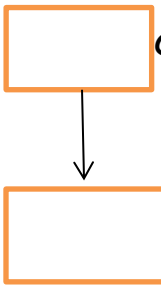
Mirastan çıkarılan Oğulcan babadan önce(yani miras bırakandan önce) ölmüş gibi kabul edilir. 1.zümrenin mirasçılığı söz konusu olmadığı için miras 2. zümredeki miras bırakanın annesine(yani Ceren'e)geçer.

Miras bırakan mirasçılıktan çıkardığı kişinin payı üzerinde tasarrufta bulunabilir. Ancak;

1. DURUM:

Miras bırakan (B)aba

OĞULCAN(Babasını dövdü.)

(Mirasçılıktan çıkarıldı)

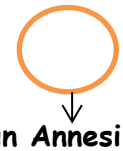
Oğulcan'ın alt soyu: TALAT

TALAT

2.DURUM:

Miras bırakan (B)aba

Miras bırakanın Annesi (Miras bırakanı yaraladı. Mirasçılıktan çıkarıldı.)

KEMAL

(Miras bırakanın kardeşi)

CEVAP: Miras bırakan mirasçılıktan çıkardığı kişinin payı üzerinde tasarrufta bulunmuşsa; Miras bırakanın annesi miras bırakanı yaraladığında annenin oğlu Kemal o bu tasarrufta itiraz edemez. Ancak;

Oğulcan miras bırakan babasını dövdüğünde ve mirastan çıkarıldığında miras bırakana göre saklı payı alt soyu Talat olduğu için Talat kendi saklı payını ister. Çünkü Torun da alt soya dahil olup saklı paylı mirasçıdır.

Mirasçılıktan çıkarma sebebi ölüme bağlı tasarrufta(vasiyetnamede) somut olarak gösterilmeli, genel ifadeler kullanılması yeterli olmaz. Böylelikle hakim çıkarma nedeninin olup olmadığını takdir eder.

Çıkarılan kişi ölüme bağlı tasarrufun hükümsüzlüğü hallerinden biri varsa miras bırakan açık hataya düşmüşse iptal davası açar. Miras bırakan eğer iptali sağlarsa miras payının tamamını alır. Örneğin: Miras bırakan oğlunun kendisini öldürmek istediğini sanıyor halbuki öyle bir şey yok.

Eğer mirastan çıkarma sebebi gösterilmemişse veya yeterli bir sebep yoksa mirastan çıkarılan tenkis davası açarak saklı payını alır.

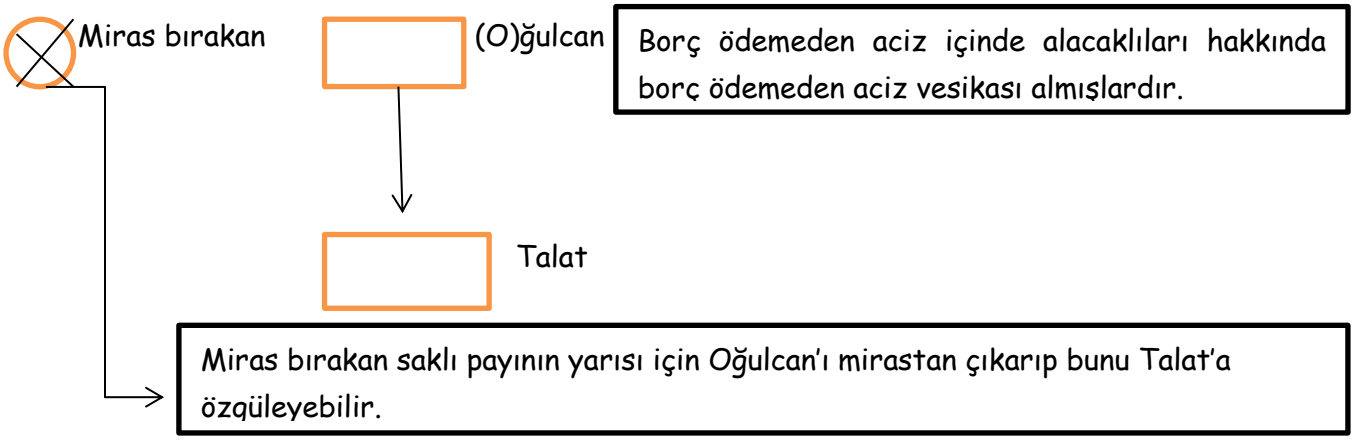
Davalılar: Çıkarmadan yararlanan, çıkarma lehine olan kişiler çıkarma sebebinin olduğunu ispat etmesi gerekmektedir.

KORUYUCU MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA

Borç ödemeden aciz sebebiyle mirasçılıktan çıkarma

Madde 513-Mirasbırakan, hakkında borç ödemeden aciz belgesi bulunan altsoyunu, saklı payının yarısı için mirasçılıktan çıkarabilir. Ancak, bu yarıyı mirasçılıktan çıkarılanın doğmuş ve doğacak çocuklarına özgülemesi şarttır.

Miras açıldığı zaman borç ödemeden aciz belgesinin hükmü kalmamışsa veya belgenin kapsadığı borç tutarı mirasçılıktan çıkarılanın miras payının yarısını aşmıyorsa, mirasçılıktan çıkarılanın istemi üzerine çıkarma iptal olunur.

Miras açıldığı zaman aciz belgesinin hükmü kalmamışsa aciz belgesinde gösterilen borç tutarı miras payının yarısını aşmıyorsa mirasçılıktan çıkarılan, çıkarmanın iptalini isteyebilir.

ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ(İPTALİ)

Sınavda bu konudan soru gelmiş Korkutma başlığından

TMK MD. 557'DE DÜZENLENMİŞTİR.

1.)Ölüme bağlı tasarrufun yapıldığı sırada ehliyetsiz olunması iptal edilebilirlik sebebidir.

2.) Yapılan ölüme bağlı tasarruf her neyse ona ilişkin şekle uyulması gerekir. Aksi halde ölüme bağlı tasarrufun iptali istenebilir.

3.) Hukuka ve ahlaka aykırı koşula(yüklemelere) bağlanmış ölüme bağlı tasarruf iptal edilebilir.

4.) Hata(YANILMA): Vasiyetname ve miras sözleşmeleri olarak ikiye ayırmak gerekir. **Vasiyetnamede;** adi saik hatası bile iptale neden olur. **Miras sözleşmelerinde;** Borçlar Kanunu prensipleri devrededir. Beyan hatası olması gerekir.

Hile(ALDATMA): Vasiyetname ve miras sözleşmeleri olarak 2'ye ayrılır. **Vasiyetname** lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan 3. kişinin (ölüme balı tasarrufun yapılmasını sağlayan kişi) hilesini bilmese bile iptal edilebilir. **Miras sözleşmelerinde** lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan kişinin 3. Kişinin hilesini bilmesi gerekir.

Korkutma: Vasiyetname her şekilde iptal edilebilir. **Miras Sözleşmesi ise** TBK Md.37-38 deki kurallar çerçevesinde iptal edilebilir.

DİPNOT:

Korkutma

TBK MADDE 37- Taraflardan biri, diğerinin veya üçüncü bir kişinin korkutması sonucu bir sözleşme yapmışsa, sözleşmeyle bağlı değildir. Korkutan bir üçüncü kişi olup da diğer taraf korkutmayı bilmiyorsa veya bilecek durumda değilse, sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen korkutulan, hakkaniyet gerektiriyorsa, diğer tarafa tazminat ödemekle yükümlüdür.

TBK MADDE 38- Korkutulan, içinde bulunduğu durum bakımından kendisinin veya yakınlarından birinin kişilik haklarına ya da malvarlığına yönelik ağır ve yakın bir zarar tehlikesinin doğduğuna inanmakta haklı ise, korkutma gerçekleşmiş sayılır. Bir hakkın veya kanundan doğan bir yetkinin kullanılacağı korkutmasıyla sözleşme yapıldığında, bu hakkı veya yetkiyi kullanacağını açıklayanın, diğer tarafın zor durumda kalmasından aşırı bir menfaat sağlamış olması hâlinde, korkutmanın varlığı kabul edilir

İPTAL DAVASI

Davacı: Tasarrufun iptalinde menfaati olan mirasçı veya vasiyet alacaklısı

Davalı: Davacı aleyhine miras hukuku menfaati elde eden kişi

Şekil eksikliği, ehliyet noksanlığı ölüme bağlı tasarrufu bütünüyle iptal edilebilir kılar. Ancak bunun dışında iptal ölüme bağlı tasarrufun bir kısmına ilişkin olabilir.

İptal sebeplerinden biri varsa iptal davası açılmadığı sürece iptale konu olabilecek ölüme bağlı tasarruf geçerlidir. İptal davasını her kim açtıysa iptalin sonucundan sadece o yararlanır. Aynı zamanda iptal davası kime karşı açıldıysa sadece ona karşı hüküm ifade eder.

İptal Davası Açılma Süreleri

1 yıllık süre: Hak sahibi olduğunu, ölüme bağlı tasarrufu ve iptal sebebini öğrendiği tarihten itibaren başlar.

10 yıllık süre: İyi niyetli davalılara karşı

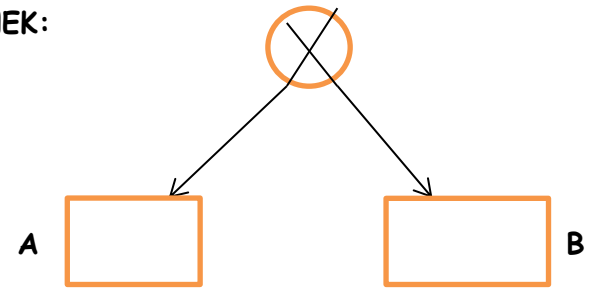
20 yıllık süre: Kötü niyetli davalılara karşı **vasiyetnamelerde** açılma tarihinden, **miras sözleşmesinde** ise mirasın geçmesinden itibaren başlar.

★ SAKLI PAYLI MİRASÇILAR ★

Soru: Kimler saklı paylı mirasçıdır?

Cevap: Miras bırakanın alt soyu, annesi-babası ve eşidir. Miras bırakanın alt soyunun yasal miras payının **1/2 si**, anne- babasının yasal miras payının **1/4'ü**, eşinin ise 1. ve 2. Zümre ile mirasçı ise **yasal miras payının tamamı,** 3. Zümre ile mirasçıysa veya tek başına mirasçıysa yasal miras payının **3/4 ü** saklı paylı mirasçıların saklı paylarını oluşturur.

ÖRNEK:

A'nın yasal miras payı:1/2

B'nin yasal miras payı:1/2

SAKLI PAYLAR: A'NIN SAKLI PAYI:1/2. 1/2=1/4

B'NİN SAKLI PAYI: 1/2 .1/2=1/4

SAKLI PAYLAR TOPLAMI: 1/4+1/4=2/4

MİRAS BIRAKANIN TASARRUF ORANI: 1-1/2=1/2 1=TERKE

FİKTİF(VARSAYIMSAL TEREKE)

ÇIKARILACAK DEĞER	EKLENECEK OLAN DEĞER
Miras bırakanın borçları	Denkleştirmeye Tabi Kazandırmalar a.)Altsoya Yapılanlar b.) Altsoy dışındaki yasal mirasçılar
Cenaze Masrafları	Tenkise Tabi Sağlar arası Kazandırmalar a.) Denkleştirmeye tabi olması gerekirken denkleştirmeden kurtulan sağlar arası kazandırmalar b.) Mirastan ivazlı feragat halinde feragat edene miras bırakanın hayattayken ödediği ivaz da terekeye eklenir. ★c.) Serbestçe dönme kaydıyla yapılan bağışlamalar ile adet üzerine verilen hediyeler hariç ölümden önceki 1 yıl içinde yapılan bağışlamalar d.) Muvazaalı satışla gizlenmek istenen bağışlamalar e.) Saklı payı etkisiz kılma kastıyla yapılan kazandırmalar
Terekeyi Mühürleme ve Defter Tutma Masrafı	3.kişi yararına kararlaştırılan hayat sigortası alım bedeli
Miras bırakanla bir arada yaşayan kişilerin 3 aylık geçim giderleri	

ÇIKARILACAK DEĞER

1.)Miras bırakanın borçları: Borçlar bakımından geçerli olmaları ve henüz ifa edilmemiş olmaları gerekir. Vadesinin gelip gelmediğinin bir önemi yoktur. Vasiyet borçları terekeden düşülemez(!!!!!) Miras bırakanın eğitimine devam eden veya engelli çocuklarına yapılacak ödemenin terekeden düşürüleceği kabul edilir. Anne, baba veya büyükbabayla yaşayıp emeğini veya gelirini onlara özgüleyen altsoya ödenecek uygun miktardaki tazminat da terekeden düşülür.

2.)Cenaze Masrafları: Terekeden düşülür. Çünkü kişinin en yakınları bile bu masrafları üstlenmek zorunda değildir. Dini tören, mezar yeri, mezar taşı vs. masraflar akla gelir. Ancak bunların makul olması gerekir. Abartılı, aşırı masraflar terekeden düşülmez. Makul olan kadarı indirilir, aşan kısım yapanın üzerine kalır. Aşırı masraflar ölenin sosyo-ekonomik durumuna göre makul olup olmadığına karar verilir.

3.)Terekeyi Mühürleme ve Defter Tutma Masrafı

4.)Miras Bırakanla Bir Arada Yaşayan Kişilerin 3 Aylık Geçim Giderleri: Bu kişilerin mirasçı olması gerekmez. Bu kişilere miras bırakanın bakmakla yükümlü olması da gerekmez. Bu kişilerin kendi geçimlerini sağlayabiliyor olup olmamalarının da önemi yoktur. Önemli olan miras bırakan ölene kadar bir arada yaşıyor olmalarıdır. Yani sadece miras bırakanca bakılıyor olmak yeterli değildir.

EKLENECEK OLAN DEĞER

1.)Denkleştirmeye Tabi Kazandırmalar

a.)Altsoya Yapılanlar: Çeyiz, kuruluş sermayesi, borçtan kurtarma gibi altsoya yapılan kazandırmaların tereke değeri hesaplanırken terekeye eklenmesi gerekir. Aksi kararlaştırılmadıysa yani miras bırakan bunları denkleştirmeden muaf tutabilir.

b.) Altsoy dışındaki yasal mirasçılar: Yasal miras paylarına mahsuben yapıldıysa bunlara yapılan kazandırmalar da terekeye eklenir.

Tenkise Tabi Sağlar arası Kazandırmalar

a.) Denkleştirmeye tabi olması gerekirken denkleştirmeden kurtulan sağlar arası kazandırmalar:

Altsoy

Kural: Denkleştirme(Çeyiz, kuruluş sermayesi, borçtan kurtarma gibi altsoya yapılan kazandırmalar)

Eğer miras bırakan bunları denkleştirmeden muaf tuttuysa denkleştirmeye tabi olması gerekirken denkleştirmeden kurtulan tenkise tabi sağlar arası bir kazandırma olarak terekeye eklenmesi gerekir.

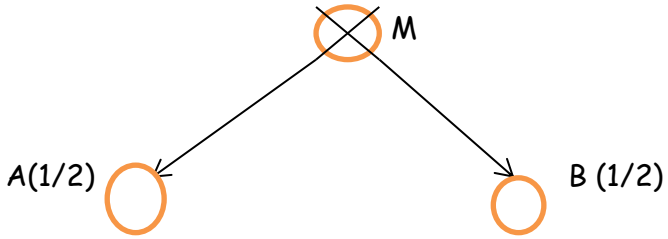
Diğer yasal mirasçılar

Soru: Ne zaman denkleştirme olur?

Cevap: Yapılan kazandırma yasal miras paylarına mahsuben yapıldıysa olur. Eğer mirasın reddi, yoksunluk, çıkarma gibi bir nedenle bu kişiler yasal mirasçı olamazlarsa işte bu başlık altında yapılan kazandırmanın terekeye eklenmesi gerekir.

b.) Mirastan ivazlı feragat halinde feragat edene miras bırakanın hayattayken ödediği ivaz da terekeye eklenir.

ÖRNEK:

A'ya miras bırakan mirastan feregat karşılığı ölümünden önce 10.000 TL vermiştir. Ölüm anında terekenin değeri 2000 TL'dir.

Varsayımsal tereke 10000+2000=12000 TL

Saklı Paylar: A'nın 1/2.1/2=1/4 B'nin 1/2.1/2=1/4

Terekede 2000 TL var ama B'nin saklı payı 12.000:4=3000 TL olduğu için eksik 1000 TL'yi B A'dan ister.

★ **c.) Serbestçe dönme kaydıyla yapılan bağışlamalar ile adet üzerine verilen hediyeler hariç ölümden önceki 1 yıl içinde yapılan bağışlamalar:** Serbestçe dönme kaydıyla yapılan bağışlamanın hangi tarihte yapıldığının bir önemi yoktur. Diğer bağışlamalar ise şunlardır: **1.)** Ölümden önceki 1 yıl içinde yapılmış olması **2.)** Adet üzerine verilen hediyeler bu kapsamda değildir. Adet üzerine verilen hediye alıp vermenin olağan olduğu günlerde (doğum günü, yılbaşı gibi) ve kişinin ekonomik durumuna uygun hediyeler bu kapsama girmez.

d.) Muvazaalı satışla gizlenmek istenen bağışlamalar

e.) Saklı payı etkisiz kılma kastıyla yapılan kazandırmalar

Burada daha çok nitelikli muvazaa karşımıza çıkar. Nitelikli muvazaa tarafların görünüşte yaptıkları ve sonuç doğurmasını istemedikleri işlemin arkasına gizledikleri(aslında gizli işlemin sonuç doğurmasını isterler.) başka bir sözleşme vardır.

Görünüşte işlem: Satış sözleşmesi(Görünüşteki işlem muvazaa dolayısıyla geçersizdir.)

Gizli İşlem: Bağışlama Sözleşmesi (GEÇERLİDİR.)

Taşınmaz

Görünüşte taşınmaz satış sözleşmesi: Muvazaa dolayısıyla geçersizdir.

Gizli İşlem: Bağışlama sözleşmesi

Taşınmaz satış sözleşmesi şekle aykırılıktan gizli işlem geçersizdir.

Doktrin: Saklı paylı mirasçılar muvazaa iddiasında bulunurlar. Muvazaayı her türlü delille ispat edebilirler. Tüm terekede hak sahibi olanlar(saklı paylı olsun olmasın) tapu sicilinin düzeltilmesini isteyebilirler. Hep birlikte davayı açmalılar. Külli halef olarak miras bırakanın konumunu devraldıkları için muvazaayı ancak yazılı delille ispatlarlar.

Yargıtay: Saklı paylı olsun olmasın her bir yasal mirasçı tek başına açabilir. Muvazaayı her türlü delille ispatlayabilir. Tapu sicilinin düzeltilmesini sağlar.

TENKİSTE SIRA (ÖNEMLİ!!!!!!!!!!!!!!!!!)

1.SIRA: Ölüme bağlı tasarruflar oransal olarak tenkisi yapılır.

2. SIRA: Sağlar arası kazandırmalar en yeni tarihliden en eski tarihe doğru kazandırmalar olacak.

3.SIRA: Kamuya yararlı dernek, vakıf, tüzel kişiye yapılan ölüme bağlı tasarruflar oransal olarak tenkisi yapılır.

4.SIRA: Kamuya yararlı dernek, vakıf vs. tüzel kişiye yapılan sağlar arası kazandırmalar en yeni tarihliden en eskiye doğru tenkisi yapılır.

TENKİS DAVASI

Yenilik doğuran bir davadır.

Davacı: Saklı paylı mirasçılar(Saklı paylı mirasçının alacaklıları ve iflas masası da davacı olabilir. Miras açıldığı zaman saklı paylı mirasçı hakkında aciz vesikası alınmış olmalıdır. Saklı paylı mirasçıya uygun süre verilir. Bu sürede tenkis davasını açmazsa alacaklıları açabilir.)

Davalı: Lehine kazandırma yapılan kişiler(Saklı payı ihlal edecek şekilde kazandırma yapılanlar)

Tenkis davası açılması hak düşürücü sürelere bağlanmıştır. Bu sürelerin başlaması için miras bırakanın ölümü şarttır.

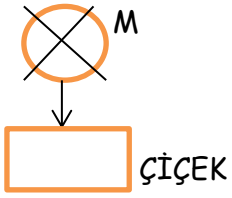
1 yıl: Saklı paylarının zedelendiğini öğrenmeden başlar.

10 Yıl: Her halde 10 yıl Vasiyetnamenin açılması diğer tasarruflarda mirasın açılması tarihinden başlar.

ÖRNEK: Metinin terekesinin değeri: 100000 TL

Geride tek çocuğu Çiçek var. Metin çok sevdiği arkadaşı Adnan'a 30000 TL ve uzaktan akrabası Begüm'e 45000 TL vasiyet etmiştir. Metin tasarruf oranını aşmış mıdır?

CEVAP:

Miras Payı:1

Saklı Miras payı:1/2

Saklı payın parasal karşılığı:100000:2=50000TL

Metinin Tasarruf Edebileceği Kısım: 100000-50000=50000TL

Metinin vasiyetnamede yaptığı ölüme bağlı tasarrufun toplamı: 45000+30000=75000

Metinin aştığı tasarruf nisabını aşan kısmı:75000-50000=25.000TL

ADNAN: 30000:75.0000=2K/5

BEGÜM: 45.000:75.000=3K/5

25000.2/5=10000 (ADNAN)

25.000.3/5:15.000(BEGÜM)

Çiçek saklı payının Metinin 100000TL'lik kısmından 75.000 TL'lik kısmını harcamasından dolayı 50000 TL'lik saklı payından 25.000 TL'lik kısmını alabilmiş olup geriye kalan 25.000 TL'lik saklı payını tenkis davası açarak Adnan'dan 10000 TL'sini Begümden ise 15.000 TL'sini almaya hak kazanır.

ÖRNEK: Mahmut öldü. Eşi Esra, Annesi Aysu, Babası Bülent, dayısı Deniz ve kendisinden önce ölen evlatlığı Yaseminin kızı Tuğba hayattadır.

Mahmut öldüğünde bankada 170000 TL parası, 60000 TL'lik arabası vardır.

Mahmut ölümünden 2yıl önce el yazılı vasiyetname yapmıştır. Ölümünden sonra 40000 TL'sini dayısı Deniz'e arabasını ise yakın komşusu Kamil'e bıraktığını belirtmiştir.

Ölümünden 10 ay önce 100000 TL değerindeki evini sevgilisi Sevgiye bağışlamıştır.

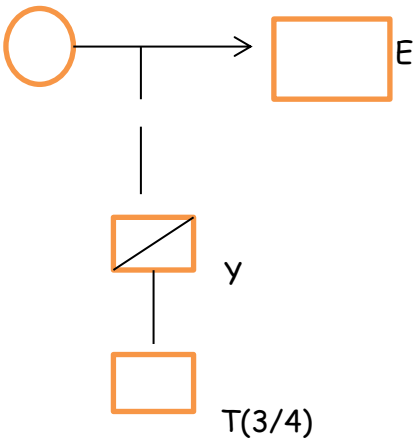
Mahmut'un cenazesine 5000 TL harcanmıştır. Mahmut'un 5000 TL kredi borcu olduğu anlaşılmıştır.

CEVAP: OLAYDA İLK OLARAK VARSAYIMSAL TEREKEYE BAKACAZ.

ÇIKARILAN DEĞER: 5000 TL'lik cenaze masrafı+ 5000 TL'lik kredi borcu=10000 TL

EKLENECEK DEĞERLER: 170000+60000+100000(10 ay önce bu işlem yapıldığı için bu işlemi de terekenin eklenecek değerler arasında kabul edeceğiz.)=330000 TL

NET TEREKE: 330000-10.000=320000TL

SAKLI PAYLAR: EŞİN YASAL MİRAS PAYININ TAMAMI

TUĞBANIN SAKLI PAYI:3/4.1/2=3/8

EŞİN YASAL MİRAS PAYI:1/4

SAKLI PAYLAR TOPLAMI=3/8+1/4=5/8

MİRAS BIRAKANIN TASARRUF ORANI:3/8

MİRAS BIRAKANIN TASARRUF EDEBİLECEĞİ KISIM: 320.000.3/8=120000 TL

MAHMUTUN YAPMIŞ OLDUĞU TASARRUF:40000+60000+100000TL=200000TL

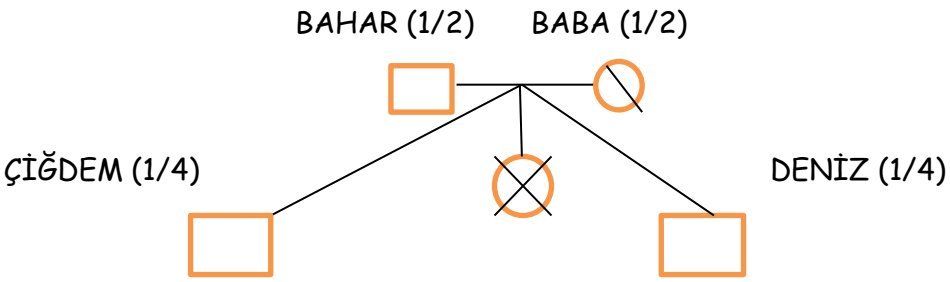
200000-120.000=80000TL'lik kısmı Mahmut aşmış.

DENİZ:40000:200000=2K/5

KAMİL:60000:200000=3K/5

80000.2/5=32.000TL alacağı } Tuğba'nın Denizden ve Kamilden

ÖRNEK:

Malvarlığı: 350.000 TL'lik ev, 100000TL'lik hisse senedi, 200000 TL'lik yazlık, 100000TL'lik dükkan, 150000TL'lik araba

Ölmeden önce yakın arkadaşından 80000TL borç almış. Ailesinin 3 aylık harcaması 10000TL ve miras bırakanın cenaze masrafları da 10000TL dir.

Vasiyetnamesinde miras bırakan Çiğdem'e 400000TL, X üniversitesine 200000TL, Y üniversitesine ise 200000TL bırakmıştır.

350000+100000+200000+100000+150000=900000TL

Çıkarılacak Değer: 80000+10000+10000=100000TL

NET TEREKE: 900000-100000TL=800000TL

Kardeşler saklı paylı mirasçı değildir. Sadece olayda anne saklı paylı mirasçıdır. Annenin saklı payı:1/2.1/4=1/8'dir.

800000.1/8=100000TL

Miras Bırakanın Tasarruf Edebileceği Kısım: 800000TL-100000TL=700000TL

Miras Bırakanın Yaptığı Tasarruf Toplamı: 400000+200000+200000=800000TL

800000-700000=100000'lik tasarruf oranını miras bırakan aştı. 100000TL'lik saklı pay annenin saklı payıdır.

Çiğdem'e 400000TL miras bırakan vasiyet etmiş. 400000TL'nin 100000TL'sini annesi alır. Anne tenkis davası açabilmesi ve saklı payını alabilmesi için Tenkiste sıra prensibi gereği kamuya yararlı dernek, vakıf, tüzel kişiye yapılan ölüme bağlı tasarruflarda üçüncü sıra olarak başvurabilir.

MİRASÇI VEYA VASİYET ALACAKLISI OLABİLMENİN ŞARTLARI (SINAVDA SORU VAR!!!!!!!!!!!)

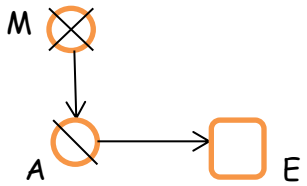
Mirasçı veya vasiyet alacaklısı olabilmek için miras bırakanın belirli derecede yakını olmak veya lehine ölüme bağlı tasarrufta bulunulmuş olması yeterli değildir. Aynı zamanda bir takım şartların gerçekleşmesi gerekir. Bunlar:

1.) Miras bırakanın ölümü anında sağ olmak

2.) Ehil Olmak

3.) Mirastan Yoksun Olmamak

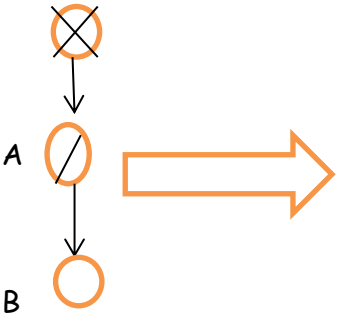
1.)Miras bırakanın Ölümü Anında Sağ Olmak: Miras bırakanın ölümü anında mirasçılığa ehil olmak şarttır.

Burada E, A yaşasaydı M'ye mirasçı olacağını ve kendisinin de A'dan bunu alabileceğini ileri süremez.

Mirasçılık sıfatına mirasçılık olmaz.

Ancak M'nin ölümünden 10 dk sonra A ölse bile A, M'ye mirasçı olur.

Tabakada halefiyet kuralı gereği A'nın yerini B alır.

Ancak miras bırakanın ölümü anında henüz doğmamış bir kimse varsa mesela miras bırakanın eşi hamileyse cenin tam ve sağ doğmak koşuluyla anne rahmine düştüğü andan itibaren kişilik kazandığından mirasçı olur. (Hatta hakim paylaştırma yapmaz. Ceninin doğumu beklenir.)

2.)Ehil Olmak: Bu şart hak ehliyetinin bir görünümüdür. Dolayısıyla hukuken kişi sayılmayan varlıkların (hayvanların, eşyaların, bitkilerin hukuken kişiliği olmadığından) mirasçı veya vasiyet alacaklısı olması mümkün değildir.

✦Tüzel kişiler yasal mirasçı olamasalar da (devlet hariç) atanmış mirasçı olabilirler. Dolayısıyla miras bırakanın ölümü anında geçerli olarak kurulmuş (kişilik kazanmış) ve kişiliği sona ermemiş olmalıdır. Bu şartlar her türlü özel hukuk tüzel kişisine (dernek, vakıf, ticari şirket) kamu hukuku tüzel kişisine(belediyeler) ve tüzel kişiliği olan mesleki örgütlere vasiyet bırakabilir ya da bunlar mirasçı atanabilir.

✦Tüzel kişiliği olmayan bir topluluğa yapılan kazandırmalar**(mesela bir müzik grubuna)** o topluluğun mensupları arasında amacın gerçekleşmesi şartıyla eşit şekilde paylaştırılır. Ancak miras bırakanın güttüğü amacın bu yolla gerçekleştirilmesi imkanı yoksa **(mesela topluluk mensupları çok fazladır ve paranın tek elde koordineli olarak toplanması amaca daha çok hizmet eder.)** bu kazandırma vakıf kurma sayılır.

3.)MİRASTAN YOKSUN OLMAMAK

MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA	MİRASTAN YOKSUNLUK
Miras bırakanın yapacağı ölüme bağlı tasarrufa ihtiyaç vardır.	Kanun gereği kendiliğinden olur. Yani miras bırakanın herhangi bir tasarrufuna ihtiyaç yoktur.
Sadece saklı paylı mirasçılar mirastan uzaklaştırılır.	Mirastan yoksunlukta tüm yasal ve atanmış mirasçılar hatta vasiyet alacaklıları için söz konusu olur.
Mirastan Çıkarmayı gerektirir fiil: Miras bırakana, yakınlarına, aile üyelerine yöneltilmiş olmalıdır.	Mirastan Yoksunluk halinde ise: Sadece miras bırakana yönelik fiiller bakımından öngörülmüştür.
Mirastan çıkarma hali için af kurumu düzenlenmemiştir.	Mirastan yoksunluk halinde miras bırakan isterse mirasçısını affedilebilecektir.

★MİRASTAN YOKSUNLUK HALLERİ★

1.) Miras bırakanı kasten ve hukuka aykırı şekilde öldürmek veya öldürmeye teşebbüs etmek: Eğer kasıt yoksa mesela oğlunun kullandığı arabada trafik kazası neticesinde ölen baba bakımından oğlunun mirastan yoksun kalacağı söylenmez. Ya da bir başka örnek vermek gerekirse ayırt etme gücü olmayan biri mirastan yoksun olmaz. Eğer hukuka uygunluk nedenlerinden biri varsa yoksunluk olmaz.(Mesela meşru müdafaa)

Fiili kasten işleyen sıfatına sahip olmaya gerek yoktur. Fiile azmettiren, teşvik eden, yardım eden de mirastan yoksun olur.

2.)Miras bırakanın kasten ve hukuka aykırı şekilde sürekli olarak ölüme bağlı tasarruf yapamayacak duruma getirmek:

Ölüme bağlı tasarruf yapamama halinin sürekli olması yani ölüm anına kadar devam etmesi gerekir. Aksi halde yani ölmeden önce ölüme bağlı tasarruf yapacak durumda olursa ve miras bırakan buna rağmen yapmazsa mirastan yoksunluk söz konusu olmaz.

3.) Aldatma, zorlama ve korkutma yoluyla:

Miras bırakanın ölüme bağlı tasarruf yapmasını sağlamak
Miras bırakanın ölüme bağlı tasarruftan dönmesini sağlamak
Miras bırakanın ölüme bağlı tasarruf yapmasını engellemek
Miras bırakanın ölüme bağlı tasarruftan dönmesini engellemek

4.)Miras bırakanın yeniden ölüme bağlı tasarruf yapamayacağı bir durumda ve zamanda kasten ve <u>hukuka aykırı olarak ölüme bağlı tasarrufu ortadan kaldıranlar</u> ve bozanlar

Hukuka aykırı olarak ölüme bağlı tasarrufu ortadan kaldıranlardan anlamamız gereken ölüme bağlı tasarrufu yakanı veya kimsenin bulamayacağı şekilde yok eden kişiyi anlayacağız. Hukuka aykırı olarak ölüme bağlı tasarrufu bozanlardan anlamamız gereken ise ölüme bağlı tasarrufu karalayan kişiyi anlamamız gerekir.

Miras bırakanın yeniden yapamayacağı bir zamanda(mesela ölümünden sonra) ölüme bağlı tasarruf ortadan kaldırılmalıdır. Aksi halde yeni bir ölüme bağlı tasarruf yapabilecekken yapmamışsa yoksunluk olmaz.

Eğer vasiyetnamenin içeriği aynen ve tamamen tespit edilebiliyorsa mirastan yoksunluk olmaz.

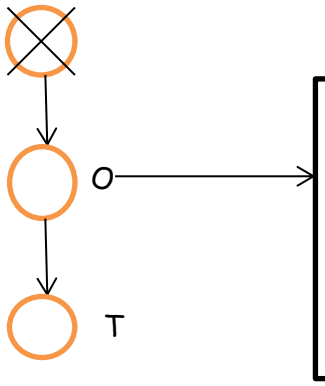
Miras bırakan yeniden ölüme bağlı tasarruf yapabilecek durumda olmasına rağmen mesela vasiyetnamenin yırtıldığından haberi olmadan ölmüşse yoksunluk olur.

DİĞER YOKSUNLUK HALLERİ
Mirasçıların dava hakkı Madde 159- Evlenmenin butlanını dava etme hakkı mirasçılara geçmez. Ancak, mirasçılar açılmış olan davayı sürdürebilirler. Dava sonucunda evlenme sırasında iyiniyetli olmadığı anlaşılan sağ kalan eş, yasal mirasçı olamayacağı gibi, daha önce yapılmış olan ölüme bağlı tasarruflarla kendisine sağlanan hakları da kaybeder.
Miras hakları Madde 181- Boşanan eşler, bu sıfatla birbirlerinin yasal mirasçısı olamazlar ve boşanmadan önce yapılmış olan ölüme bağlı tasarruflarla kendilerine sağlanan hakları, aksi tasarruftan anlaşılmadıkça, kaybederler. Boşanma davası devam ederken, ölen eşin mirasçılarından birisinin davaya devam etmesi ve diğer eşin kusurunun ispatlanması hâlinde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Miras bırakanın affı yoksunluğu önler.(Ülkede genel af çıksa ve kişinin ceza hali sona erse bile yoksunluk ortadan kalkmaz.) Af herhangi bir şekle bağlı değildir. Bazı yoksunluk halleri bakımından niteliği gereği af olmaz.(Miras bırakanın kasten öldürülmesi gibi)

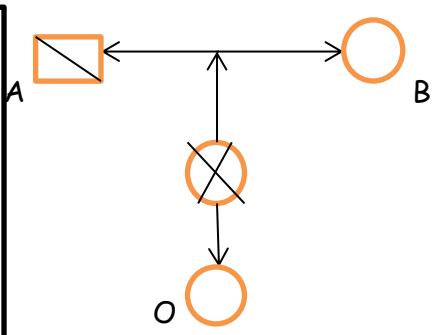
ÖLEN KİŞİ NASIL AF EDECEK?

Yoksunluk kanun gereği kendiliğinden olur. Şahsi niteliktedir ve yoksunluk gerektiren fiil kime karşı işlendiyse sadece o kişinin mirasından yoksun olur.

Miras bırakan(babasını) öldürürse yoksunluk hali gerçekleşir ve tıpkı miras bırakandan önce ölmüş gibi yerini O'nun oğlu olan T alır. T'de babası(O)'ndan dolayı mirastan yoksun olmaz.

O babası(M) nı öldürürse sadece M'nin mirasından yoksun olur. Dedesi B'nin mirasçısı olmaya devam eder.

OLAY I

Metin öldüğünde eşi Elvan, kızı Asude, oğlu Bünyamin ve kendisinden önce ölen oğlu Cemil'in ikiz kızları Derin ve Füreyya hayattadır. Metin düzenlediği vasiyetname ile eşi Elvan'a 190.000 TL, kızı Asude'ye 90.000 TL, oğlu Bünyamin'e 30.000 TL, Füreyya'ya 25.000 TL ve Derin'e 15.000 TL ve en yakın arkadaşı Hasan'a 50.000 TL bırakmıştır. Ölümünde terekesinin değeri 400.000 TL'dir. Metin'in terekesini hesaplayarak, vasiyetname hükmü karşısında kimin nasıl bir hakka sahip olduğunu ayrıntılı olarak açıklayınız.

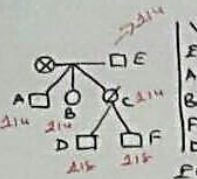
OLAY II

Müge öldüğünde geride oğlu Asrın, annesi Behiye, babası Cevdet ve kız kardeşleri Dilan ve Esma kalmış olup Müge'nin malvarlığı şöyledir: 500000 TL'lik ev, 100000 TL'lik ziynet eşyası, 200000 TL'lik meyve bahçesi, 150000 TL'lik hisse senedi; bankaya kredi borcu 10000 TL, kredi kartı borcu 5000 TL ve Mügenin cenaze masrafları 5000 TL, Müge ile birarada yaşayan kişilerin bir aylık harcaması 10000 TL'dir. Müge yaptığı vasiyetname ile yakın arkadaşı Efsun'a 150000 TL, çok sevdiği kuzeni Yusuf'a 150000 TL, mezun olduğu A Üniversitesine 300000 TL bırakmıştır. Müge'nin terekesini hesaplayarak, vasiyetname hükmü karşısında kimin nasıl bir hakka sahip olduğunu ayrıntılı olarak açıklayınız.

OLAY III

Makbule öldüğünde geride oğlu Ateş, annesi Nalan, babası Mutlu, erkek kardeşleri İlyas ve Kemal kalmış olup Makbule'nin malvarlığı şöyledir: 250 milyon TL'lik ev, 150 milyon TL'lik arazi, 50 milyon TL'lik ziynet eşyası, 100 milyon TL'lik araba, çeşitli bankalarda 400 milyon TL'lik para. Makbule ölmeden önce diş hekimine dişlerini implant yaptırmış ve 10 milyon TL borçlanmıştır ve öldüğünde henüz ödeme yapmamıştır. Ailesi Makbule'ye 10 milyon değerinde cenaze masrafı yapmıştır. Makbule ile birarada yaşayan kişilerin bir aylık harcaması 10 milyon TL'dir. Makbule yaptığı vasiyetname ile yakın arkadaşı Fikriye'ye 100 milyon TL, çok sevdiği yeğeni Can'a 200 milyon TL, mezun olduğu D Üniversitesine 300 milyon TL bırakmıştır. Makbule'nin terekesini hesaplayarak, vasiyetname hükmü karşısında kimin nasıl bir hakka sahip olduğunu ayrıntılı olarak açıklayınız.

OLAY 1

Vasiyetname ile
Elvan → 190.000
Asude → 90.000
Bünyamin → 30.000
Füreyya → 25.000
Derin → 15.000
En yakın arkadaşı Hasan → 50.000

Terekenin Değeri → 400.000

Saklı Payları → Es = 1/4 (Yasal miras payının tamamı)

Saklı Pay, yasal miras payının yarısı. (Tüm Altsoy için)

A → 1/4 · 1/2 = 1/8
B → 1/4 · 1/2 = 1/8
D → 1/8 · 1/2 = 1/16
F → 1/8 · 1/2 = 1/16

Es → 400.000 · 1/4 = 100.000 TL Saklı payı

A → 400.000 · 1/8 = 50.000 TL Saklı payı
B → " " = 50.000 TL " "
D → 400.000 · 1/16 = 25.000 TL " "
F → 400.000 · 1/16 = 25.000 TL " "

(Saklı payı ihlal eden 20.000 TL)

Saklı payı 25.000 bırakılan 15.000
ihlal = 10.000 TL

İhlal edilen Toplam = 30.000 TL

30.000 TL için Tenkis Davası açılır.

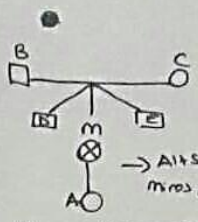
Elvan, Asude ve Hasan'a Tenkis Davası açılır.

Elvan ⇒ 190.000 − 100.000 = 90.000
Asude ⇒ 90.000 − 50.000 = 40.000
Hasan ⇒ 50.000 TL

9k/16 + 4k/16 + 5k/16 = 18k

300.000 · 1/2 = 15000
30.000 · 4/18 = 6666
30.000 · 5/18 = 8333

OLAY 2 (Sınavda Gelir)

→ Altsoy var ise 2. zümreye miras gelmez

A'nın yasal miras payı ⇒ 1
Saklı payı ⇒ 1/2

Varsayımsal Tereke Eklenecek	Çıkarılacak
500.000 TL	10.000 TL
100.000 TL	5.000 TL
200.000 TL	5.000 TL → 3 çocuk için giderler 10.000 TL · 3 = 30.000
+ 150.000 TL	+ 10.000 TL · 3 = 30.000
850.000 TL	50.000 TL

850.000 − 50.000 = 800.000 TL ⇒ Varsayımsal Tereke

Saklı payının parasal değeri (A) 800.000 ÷ 2 = 450.000

⇒ 450.000 TL mirasbırakanın tasarruf edebileceği kısım.

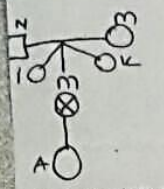
Vasiyetname ile;
Yakın Arkadaşı Efsun → 150.000
Kuzeni Yusuf → 150.000
Üniversite → 300.000 TL → Ö.B.T'de bulundu
600.000 TL

600.000 − 450.000 = 150.000 TL'yi aşmış.

Üniversite Tenkis isteminde 3. sıradadır.

Efsun 150.000 : 2 = 75.000 TL
Yusuf 150.000 : 2 = 75.000 TL

OLAY 3 (Sınavda Gelir)

A = Yasal miras payı => 1
=> Saklı payı => 1/2

Varsayımsal Tereke

Eklenecek	Çıkarılacak
250.000 TL	10.000 TL
150.000 TL	10.000 TL
50.000 TL	10.000 x 3 = 30.000
100.000 TL	
400.000 TL	+
+	50.000
950.000 TL	

950.000 - 50.000 = 900.000 TL

Alının saklı payının parasal değeri 450.000 TL
Alının tasarruf nisabı = 450.000 TL

Vasiyetname'de
F -> 100.000 TL
C -> 200.000 TL
D Üniversitesi -> 300.000 TL

300000 + 200000 + 100000 = 600000
600000 - 450.000 = 150000 TL

F	C
100000	200000
1k/3	2k/3

150000 Terekâ

150000 : 3 = 50000 (F)

150000 * 2/3 = 100000 C'den

DENKLEŞTİRME

Yasal mirasçılara yapılan belirli nitelikteki kazandırmaların saklı payı aşıp aşmadıklarına bakılmaksızın terekeye tümüyle iadesi söz konusudur.

Denkleştirme	**Tenkis**
Denkleştirmeye tabi kazandırma terekeye tümüyle iade edilir.	Tenkise tabi kazandırma varsa sadece saklı payı aşan kısmın iadesi gerekir.
Denkleştirmenin konusu miras bırakanın sağ iken yaptığı kazandırmalardır.	Kural olarak miras bırakanın ölüme bağlı tasarrufları tenkis edilir. Sağlar arası kazandırmaların tenkisi istisnadır.
Denkleştirme yükümlüsü de alacaklısı da ancak yasal mirasçılar olabilir.	Tenkis talebi miras bırakanın saklı payı ihlal edecek şekilde tasarrufta bulunduğu herkese (vasiyet alacaklısı, atanmış mirasçı vs.) açılabilir.
Kanunda denkleştirme davası düzenlenmemiştir. Denkleştirmenin paylaşma tamamlanana kadar tamamlanması gerekir.	Tenkis davası vardır.
Miras bırakan denkleştirmeyi kendi iradesiyle emredebilir veya yasaklayabilir.	Miras bırakan saklı payı ihlal eden kazandırmaları tenkisten muaf tutamaz. Bu husus onun iradesine terk edilmiş değildir.

DENKLEŞTİRMENİN TARAFLARI

Denkleştirme Yükümlüsü	**Denkleştirme Alacaklısı**
Miras bırakanın ölümü halinde kural olarak denkleştirme konusu kazandırmayı almış olan yasal mirasçıdır. **Altsoy yasal mirasçılarında;** **Kural:** Denkleştirme Denkleştirme karinesi vardır. Denkleştirilmemesi isteniyorsa miras bırakan aksini belirtmiş olmalıdır. **Altsoy dışındaki diğer yasal mirasçılarda ise kural denkleştirmeme yani terekeye iade edilmemesidir.** Miras bırakan yasal miras paylarına mahsuben olduğunu belirtirse denkleştirilir.	Miras bırakanın ölümü halinde yasal mirasçılık sıfatına sahip olan kişidir.

Miras bırakanın denkleştirmeyi yasakladığı veya emrettiği irade beyanı, açık ve dolaysız olmalıdır.

KANUNEN DENKLEŞTİRMEYE TABİ KAZANDIRMALAR(Sağlar arası ivazsız bir kazandırma olmalı)

Kuruluş Sermayesi	**ÇEYİZ**	**BORÇTAN KURTARMAK**	**MALVARLIĞI DEVRİ**
Miras bırakanın altsoyuna bağımsız bir ekonomik durum sağlamak için yaptığı kazandırmalardır. Örneğin: İş yeri, büro, muayenehane açılması veya açılmaması için para verilmesi kuruluş sermayesi olarak kabul edilir. Sonradan iş batırmış olsa bile denkleştirmeyle yükümlü olur.	Miras bırakanın altsoyuna evlenme dolayısıyla ev kurmak amacıyla yaptığı masraflardır. Bunun kapsamına oturulması için alınan ev(taşınmaz) evi döşemek için alınan buzdolabı, çamaşır makinesi(taşınır) girer. **Çeyiz masrafı yapıldıktan sonra evlenmenin gerçekleşmemesinin bir önemi yoktur.** Ya da evlenme olduktan bir süre sonra çeyiz masrafı yapılabilir. Yine de iade gerekir. **Balayı masrafı, düğün masrafı, düğünde takılan takılar bu kapsamda değildir. Çünkü ev kurma masrafı kavramına dahi değildir.**	Burada kastedilen ibradır. **İbra;** alacaklı ve borçlu anlaşarak ivaz ödemeksizin ve ifa gerçekleşmeden borcun sona ereceği konusunda anlaşma durumdur. Miras bırakan kendisine karşı olan borçtan ibra edebileceği gibi, 3.kişiye karşı olan borçtan da kurtarabilir. Vasiyetname ile miras bırakan kendisine karşı olan borçtan ibra edebileceği gibi 3. Kişiye karşı olan borçtan da kurtarabilir. Vasiyetname ile miras bırakan kendisine karşı olan borçtan ibra ederse bunun denkleştirmesi değil, tenkisi gündeme gelir. Çünkü ölüme bağlı tasarruflar tenkise konu olur	Malvarlığı devrinde, birden çok hakkın ve aynı zamanda varsa borçların da devredilmesi söz konusudur. Örnek: Ticari veya tarımsal işletmenin devri **Denkleştirilecek TUTAR: Aktif malvarlığı- Pasif malvarlığı**

Ve benzeri karşılıksız kazandırmalar: Altsoyun ekonomik bağımsızlığını kazanması, devam ettirmesi, geliştirmesi, hayata yerleşmesi için yapılan kazandırmaların da denkleştirilmesi istenir.

KANUNEN DENKLEŞTİRMEDEN MUAF TUTULANLAR

EĞİTİM VE ÖĞRETİM GİDERLERİ	HEDİYELER VE EVLENME GİDERLERİ
Olağan ölçüler içindeki eğitim ve öğretim giderlerinin denkleştirilmesi istenemez. **Kriter: Yapılan giderlerin objektif değeri ve bu giderler yapılırken ki miras bırakanın ekonomik durumu dikkate alınır. Alışılmışın dışındaki giderler denkleştirmeye tabidir.** Sadece çocuklara yapılan eğitim-öğretim giderleri alışılmışın içindeyse denkleştirme olmaz. Torunlara yapılan eğitim-öğretim giderleri alışılmışın içinde olsa bile denkleştirilir.	**Olağan hediyeler:** Hediye alıp vermenin olağan olduğu günlerde verilen hediyeler. **Örneğin:** Yılbaşı, doğum günü **Hediyenin objektif değeri:** Miras bırakanın hediyeyi aldığı andaki ekonomik durumu dikkate alınır. **Evlenme giderlerinden geleneğe uygun evlenme giderleri denkleştirmeye tabi değildir. Aşırı düğün masrafları, abartılı hediyeler denkleştirilir.**

Denkleştirme talebi, paylaşma sona erene kadar yapılmalıdır. Paylaşma bittikten sonra denkleştirme istenemez.

FİNAL SINAVI SORUMLULUK ALANIMIZ:

1.)TENKİS (25 PUAN)

2.) Miras Sözleşmesinin Sona ermesi

3.)Aşağıdaki kişilerin mirasçı veya vasiyet alacaklısı olup olamayacağı hususu

4.)Mirasçı olabilmenin şartları

5.) Ölüme bağlı tasarrufların hükümsüzlüğü, iptal edilebilirliği ve kendiliğinden sona ermesi

İnge Beyza ÜNAL

Miras Hukuku Pratik Çalışma

OLAY

Adnan Bey öldüğünde, eşi Bihter, kızları Nihal ve Peyker, oğlu Bülent, yeğeni Behlül ve kız kardeşi Arsen hayattadır. Adnan Bey'in terekesinde 500.000 lira değerinde köşk, 100.000 lira değerinde otomobil, banka hesabında 120.000 lira nakit ve evindeki kasasında 50.000 lira değerinde mücevherat bulunmaktadır. Aynı zamanda Adnan Bey'in komşusu Deniz Hanım'a 10.000 lira borcu bulunmaktadır, Adnan Bey'in cenazesi için de 10.000 lira harcama yapılmıştır ve Adnan Bey ile birlikte yaşayan Bihter ve Bülent'in aylık geçim gideri 15.000, ayrı yaşayan yeğeni Behlül'ün ise aylık geçim gideri 5.000 liradır. Adnan Beyin terekesinin mühürlenmesi ve buna ilişkin defter tutulması için ise 5.000 lira masraf yapılmıştır.

Ölümünden 5 yıl önce kızı Nihal'e 400.000 liralık çeyiz harcaması yapmış ve bu harcamanın denkleştirmeye tabi olmayacağını da el yazılı vasiyetnamesinde açıkça belirtmiştir. Oğlu Bülent'in ise yurtdışındaki bir müzik okulunda 30.000 lira karşılığında eğitim almasını sağlamıştır. Adnan Bey ölmeden 3 yıl önce kardeşi Arsen'e serbestçe dönme hakkını saklı tutarak 100.000 lira bağışlamıştır. Ölümünden 6 ay önce, evlilik yıl dönümlerinde eşi Bihter'e 400.000 lira değerinde elmas parçaları içeren takı seti hediye etmiştir.

Adnan Bey, el yazılı vasiyetnamesinde kayınvalidesi Firdevs hanıma kasasında muhafaza ettiği 50.000 lira değerindeki mücevheratı, çok sevdiği yeğeni Behlül'e 100.000 lira değerindeki arabasını ve TEMA Vakfı'na ise 500.000 lira nakit vasiyet etmiştir. → Hepsi terekeden alkonmadı diye eklenmiyor!! hesaba!!!

SORULAR

1. Adnan Bey'in varsayımsal terekesini hesaplayınız.

2. Her bir yasal mirasçının (varsa) saklı pay oranlarını belirtiniz. Olayda tenkis davası açılmasını gerektiren herhangi bir kazandırma mevcut mudur? Açıklayınız.

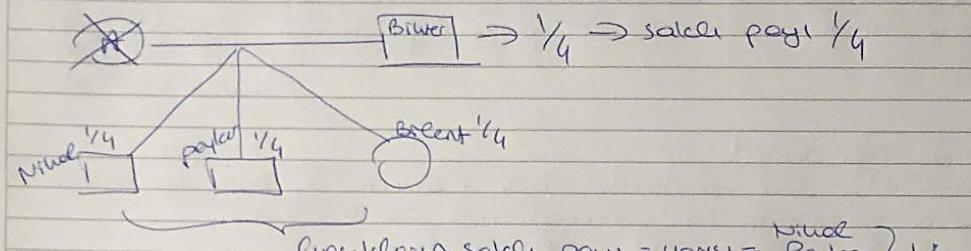
3.Tenkis edilecek değerler olduğunu düşünüyorsanız bu Adnan Bey'in yaptığı hangi tasarruflardan ne oranda gerçekleştirileceğini belirtiniz.

4. Olayda tenkis davası açabilecek kimseleri ve zamanaşımı sürelerini belirtiniz.

21.12.2017

*Denkleştirme talebi, paylaşma sona erene kadar yapılmalıdır, paylaşma bittikten sonra denkleştirme isteyemez.

Pratik Çalışma:

Çocukların saklı payı = yarısı = Nihat, Peyker, Bülent } 1/8

Saklı paylar toplamı = 5/8

Tasarruf oranı = 3/8

500.000 → köşk
100.000 → otomobil
120.000 → nakit
+ 50.000 → mücevher
770.000

Çıkarılacaklar:
10.000 cenaze
10.000 borç
3x15.000 → 45.000 geçim giderleri
+ 5.000 defter
70.000

Bölünecekler:
400.000 Nihat
400.000 Bülter
100.000 Arsen → serbestçe ölüme kadarki saklı tasarruf yoktur yüzde sınırı dışında

denkleştirmeye tabi olacak hediyeler belirlenecek

ölüden önce hediyeler ve yüzde sınırı dışındaki

mal varlığı
770.000
− 70.000 cikarılacak
+ 400.000
+ 400.000 eklenecek.
+ 100.000
1.600.000 varsayımsal tereke

toplam tereke terekeyi oluşturur

Sakli paylar: ~~Bruter~~ 1/4 ⇒ 400.000
Bulent 1/8 ⇒ 200.000
~~Beyker~~ 1/8 ⇒ 200.000
~~Nihal~~ 1/8 ⇒ 200.000

Tasarruf miktarı = 600.000.

1. sırada
~~Ebt~~ + 50.000 Firdevs.) tenkis sıraya göre önce ebt
100.000 Bekir) arasa alınır
100.000 TEMA
2. sırada 100.000 Arsen saplararası yeniden eşitlik 100.000.
3. sırada. + 200.000 Nihal saklı paylardan aşan kısım!
100.000
950.000 tasarrufta bulunmuş.

Firdevs bekir Tasarruf oranını 350.000 aşmış!
150000
100.000 arsen
+ 100.000 nihal
350.000

ISINAU
Tenkis 25 puan
Miras soyl. sona ermesi bir.
Aşağıdaki kişilerin miras veya vasiyet alacaklısı olup olamayacağı
ehlt, yoksunluk, cukorma, sağ olmak vb. sebeplerin şartları
Mirası alabilmenin şartları
Ebtlerin hükümsüzlüğü iptal ilkesi/prensipleri sona erme

- **Sınav süresi 90 dakikadır. Her sorunun değeri 25 puandır. Gerekçesiz, yalnızca sonuç belirten yanıtlar hiçbir değer taşımaz. Yazınızın okunaklı olmasına dikkat ediniz. Ek kâğıt kullanmayınız ve sınav sonunda soru kâğıtlarını iade etmeyi unutmayınız. Tükenmez veya kurşun kalem kullanabilirsiniz.**

2016-2017 EĞİTİM- ÖĞRETİM DÖNEMİ MİRAS HUKUKU FİNAL SINAV SORULARI
(06.01.2017)

1. Ölüme bağlı tasarrufların kanun gereği (kendiliğinden) hükümsüz olduğu halleri açıklayınız.

OLAY I

Aslı ile Burçin 01.10.2016 tarihinde bir miras sözleşmesi yaparlar. Miras sözleşmesine göre Aslı'nın sahip olduğu son model otomobil Aslı'nın ölümü üzerine Burçin'e ait olacaktır. Buna karşılık Burçin de 10.11.2016 tarihinde Aslı'ya 15000 TL para verecektir.

SORU

2. Burçin miras sözleşmesinde kararlaştırılan tarih gelmesine rağmen 15000 TL parayı hala Aslı'ya vermezse Aslı'ya nasıl bir öneride bulunursunuz? Açıklayınız.

OLAY II

Mürsel yaptığı el yazılı vasiyetnamede birtakım tasarruflarda bulunmuş ve bazı mirasçıları tarafından da kendisine karşı bazı eylemler gerçekleştirilmiştir. Şöyle ki;

a. Evlatları içinde çok sevdiği oğlu Can'a Ayvalıktaki zeytinliği, miras payından ayrı olarak bırakmıştır. Ancak yapılan tasarrufu bilmeyen ve son günlerde yaşadığı ekonomik sıkıntılar esnasında babasının yeteri kadar kendisine destek olmadığını düşünen Can kendisine bir şey bırakılmadığını düşünerek babasının yazdığı el yazılı vasiyetnameyi bulup okumadan yakmıştır.
b. Mürsel, X Derneğine 20000 TL para vasiyet etmiştir. Ancak Mürsel öldüğünde derneğin tüzel kişiliği sona ermiştir.
c. Mürsel konuşmayı öğrettiği, en yakın dostum dediği papağanına 50000 TL para vasiyet etmiştir.
d. Babası Mürsel'e çok kızan kızı Aleyna, 6 yaşındaki oğlu Berk'e bir tabanca vermiştir. Al bu tabanca ile dedeni korkut, ona ateş et, biraz kovboyculuk oynayın demiştir. Tabancanın oyuncak olduğunu zanneden, gerçek olduğunu bilemeyecek

durumda olan Berk, oyun oynadığını sanıp elindeki tabancayı ateşleyerek dedesinin ölmesine neden olmuştur.

e. Mürsel, benim istediğim adamla evlenmediği için kızım Esin'i mirasçılıktan çıkarıyorum diye yazmıştır.

SORU

3. Olay çerçevesinde her bir kişinin mirasçı ya da vasiyet alacaklısı olabilme durumunu tartışınız.

OLAY III

4. Müge öldüğünde geride oğlu Asrın, annesi Behiye, babası Cevdet ve kız kardeşleri Dilan ve Esma kalmış olup Müge'nin malvarlığı şöyledir: 500000 TL'lik ev, 100000 TL'lik ziynet eşyası, 200000 TL'lik meyve bahçesi, 150000 TL'lik hisse senedi; bankaya kredi borcu 10000 TL, kredi kartı borcu 5000 TL ve Mügenin cenaze masrafları 5000 TL, Müge ile birarada yaşayan kişilerin bir aylık harcaması 10000 TL'dir. Müge yaptığı vasiyetname ile yakın arkadaşı Efsun'a 150000 TL, çok sevdiği kuzeni Yusuf'a 150000 TL, mezun olduğu A Üniversitesine 300000 TL bırakmıştır. Müge'nin terekesini hesaplayarak, vasiyetname hükmü karşısında kimin nasıl bir hakka sahip olduğunu ayrıntılı olarak açıklayınız.

CEVAPLAR

1. Bazı durumlarda ölüme bağlı tasarruflar kendiliğinden, hiçbir işleme gerek kalmadan kanun gereği yürürlükten kalkar. -Eğer lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan kimse mirasbırakandan önce ölürse hiçbir işlem yapılmasına gerek olmadan ilgili ölüme bağlı tasarruf kendiliğinden hükümsüz hale gelir. – Eşler boşanınca eş olma dolayısı ile birbirlerinin hem yasal mirasçısı olamazlar hem de birbirleri lehine ölüme bağlı tasarruflarla sağlanan hakları kaybederler. – Evliliğin butlanı davası devam ederken eşlerden biri ölür ve ölen eşin mirasçıları davaya devam ederek sağ kalan eşin evlenme sırasında iyiniyetli olmadığını (yani evlenirken butlan sebebini bildiğini ya da bilmesi gerektiğini) ispat ederlerse sağ kalan eş yasal mirasçı olamayacağı gibi ölüme bağlı tasarruflarla kendisine sağlanan hakları da kaybeder. –Mirastan yoksunluk sebeplerinden biri gerçekleşirse ölüme bağlı tasarruflar kendiliğinden hükümsüz hale gelir. –Olağan vasiyetname türlerinden birine başvurabilme imkanının doğmasından itibaren 1 ay geçince sözlü vasiyetname hükümden düşer. –Bozucu şart gerçekleşir ya da geciktirici şart gerçekleşmezse ölüme bağlı tasarruf kendiliğinden hükümsüz olur.

2. Burçin'in miras sözleşmesinde kararlaştırılan tarih gelmesine rağmen 15000 TL parayı hala Aslı'ya vermemesi Aslı ile yaptığı sözleşmeden doğan borcunu ifa etmemesi demektir. Açık hüküm uyarınca miras sözleşmesi gereği sağlar arası edimin sözleşmeye uygun olarak yerine getirilmemesi durumunda borçlar hukuku kuralları uyarınca sözleşmeden dönülebilecektir. Bunun için Burçin'in temerrüde düşürülmesi için ihtar edilmesine gerek yoktur; çünkü sözleşmede ifa tarihi olarak 10.11.2016 tayin edilmiş olup belirli vade vardır. Ancak vade kesin bir vade olmadığı için karşı tarafa yani Burçin'e mehil vermek gerekmektedir. Mehil tayininin ardından seçimin derhal karşı tarafa bildirilmesiyle sözleşmeden dönülebilecektir. Sağlar arası ivaz alacağı mirasbırakana ait olduğu için dönme hakkı da ona aittir. Ancak sağlararası ivaz borcu altına giren diğer taraf borcun ifa edileceğine dair yeterli teminat gösterirse karşı tarafın sözleşmeden dönmesini engelleyebilir. Dönme hakkının kullanılmasıyla miras sözleşmesi geçmişe etkili olarak ortadan kalkar ve tarafların borçları sona erer. Yani miras sözleşmesi ile ölüme bağlı tasarrufta bulunan taraf tasarruf serbestisini kazanıp isterse yeni bir ölüme bağlı tasarrufta bulunabilir.

3. Mürsel, oğlu Can'a miras payından ayrı olarak Ayvalıktaki zeytinliği bırakmıştır. Burada ön vasiyet söz konusudur. Ön vasiyet yasal ya da atanmış mirasçılar lehine miras payından ayrı olarak bir malvarlığı değerinin bırakılmasıdır. Mirasçı ve vasiyet alacaklısı olabilmek için miras bırakanın ölümü anında sağ olmak, hak ehliyetine sahip olmak ve mirastan yoksun olmamak gerekir. Bir mirasçı bakımından miras payından ayrı olarak vasiyet alacaklısı olunmasını engelleyen bir düzenleme yoktur. Şüphesiz yapılan tasarrufun saklı payı ihlal etmesi durumunda tenkise tabi tutulması ihtimali vardır. Can bakımından mirasçı ve vasiyet alacaklısı olmanın şartları yoksunluk açısından da tamamsa miras payından ayrı olarak vasiyet alacaklısı olunmasını engelleyen bir düzenleme yoktur. Ancak olayda yoksunluk açısından değerlendirme yapmak gerekir. Bir ölüme bağlı tasarrufu mirasbırakanın yeniden yapamayacağı bir durum ve zamanda kasten ve hukuka aykırı olarak ortadan kaldırmak veya bozmak yoksunluk sebebidir. Ancak burada mirastan yoksunluk için mirasbırakanın yok edilen veya bozulan ölüme bağlı tasarrufu tekrar yapamayacak durumda olması gerekir. Mirasbırakanın yenisini düzenleyebileceği durumda ölüme bağlı tasarruf yok edilmiş olsa bile, mirasbırakan bundan haberdar değilse ve haberdar olmadan ölmüş ya da ehliyetini kaybetmişse yok eden bu durumda da mirastan yoksun bırakılmalıdır. Olayda eğer Mürsel yenisini düzenleyemeden ölmüşse yoksunluk sebebi olarak kabul edilmeli; aksi halde yenisini düzenleyebileceği durumda yoksunluk sebebi sayılmamalıdır. Yoksunluk oluşması durumunda Can mirasçı da vasiyet alacaklısı da olamaz.

X Derneği tüzel kişi olduğu için vasiyet alacaklısı olmasına engel yoktur; ancak mirasçı veya vasiyet alacaklısı olan tüzel kişi mirasın açıldığı anda kişilik kazanmış ve henüz kişiliği son bulmamış olmalıdır. X derneğinin tüzel kişiliği mirasbırakandan önce sona erdiği için vasiyet alacaklısı sıfatını kazanamaz.

Mürsel konuşmayı öğrettiği papağanına 50000 TL değerinde para vasiyet etmiştir. Mirasçı olma ehliyeti, hak ehliyetinin miras hukuku bakımından görünümüdür. Her insan yaşadığı sürece hak ehliyetine sahip olacağından miras bırakanın ölümünde sağ olan gerçek kişi daima mirasçılık ehliyetine sahip olur. Ancak hukuken kişi sayılmayan varlıklar mirasçılık ehliyetine sahip olamayacaklardır. Hayvanların kişiliği ve hak ehliyeti bulunmadığından mirasçılık ehliyeti yoktur. Bu nedenle papağan vasiyet alacaklısı olamaz.

Kasten ve hukuka aykırı olarak mirasbırakanı öldürmek veya öldürmeye teşebbüs etmek yoksunluk sebebidir. Sadece fail için değil, suça müşevvik veya yardımcı sıfatıyla katılanlar için de öldürme veya öldürmeye teşebbüs sebebiyle yoksunluk olur. Şu halde Berk,

ayırt etme gücüne sahip olmayıp annesinin yönlendirmesiyle dedesini vurduğu için anne Aleyna için yoksunluk sebebi oluşacak ve mirasa nail olamayacaktır.

Saklı paylı mirasçıyı cezai olarak mirastan çıkarabilmek için bu saklı paylı mirasçı, mirasbırakana veya yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemeli veya mirasbırakan ya da ailesine karşı aile hukukundan doğan görevleri önemli ölçüde ihlal etmelidir. Bu işlenen fiiller objektif olarak aile bağlarını koparacak nitelikte olmalı ve somut olayda da koparmış olmalıdır. Her ne kadar Mürsel ile kızı arasında aile bağlarının kopmuş olduğu kabul edilse de işlenen eylemin objektif olarak bu bağı koparmaya yeterli olmadığı durumda mirastan çıkarılan kişi tenkis davası açarak saklı payını alabilir. Burada da evleneceği kişiye karar verme özgürlüğü Esin'e ait olduğu için Mürsel'i dinlememesi çıkarma için yeterli sebep değildir.

4. Müge öldüğünde geride kalan oğlu Asrın 1. zümre mirasçısı olup onun varlığı diğer zümredeki mirasçıların mirasçılığını engeller. Müge'nin terekesinin değeri şöyle bulunur: 500000+100000+200000+150000=950000 TL. Çıkarılacak değerler: Cenaze masrafı+ kredi kartı borcu+bankaya kredi borcu+ mirasbırakanla birlikte yaşayan kişilerin 3 aylık geçim giderleri toplanır. Şu halde 5000+5000+10000+(10000x3)=50000 TL. Net terekenin değeri=950-50=900000 TL. Ölüme bağlı tasarruflar toplamı=150+150+300=600000 TL'dir. Asrın'ın tek başına mirasçı olması nedeniyle yasal miras payı 1, saklı payı ½'dir. Yani net tereke olan 900000 TL'nin 450000 TL'si saklı payını oluşturur. Şu halde mirasbırakanın tasarruf nisabı da 450000 TL olup 600-450=150000 TL tasarruf nisabını aşmıştır. Asrın bu 150000 için tenkis davası açabilir. Öncelikle Efsun ve Yusuf'a yapılan ö.b.t'ler orantısal olarak tenkis edilecektir. Eğer hala tenkisi gereken bir kısım kalırsa sonra A Üniversitesine gidilir.

	Efsun: 150		Yusuf: 150	
150=	1k	+	1k	= 2k
	1/2		1/2	

150.1/2= 75000 TL Efsun'dan

150.1/2=75000 TL Yusuf'dan tenkis edilecektir. Olayda A Üniversitesine başvurmaya gerek yoktur.